

**Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej Qumak
w roku zakończonym 31 grudnia 2016 r.**

SPIS TREŚCI

1.	Podstawowe informacje o Spółce Dominującej	3
2.	Skład organów zarządzających i nadzorujących Spółki Dominującej	3
3.	Skład Grupy Kapitałowej Qumak	6
4.	Przedmiot działalności Spółki dominującej.....	8
4.	Wybrane skonsolidowane dane finansowe.....	12
5.	Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe wraz z komentarzem Zarządu	13
6.	Przychody ze sprzedaży i segmenty sprawozdawcze.....	18
7.	Opis umów znaczących i istotnych dla działalności Grupy i innych ważnych zdarzeń	20
8.	Wskazanie i ocena czynników oraz nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności Grupy za dany okres.....	24
9.	Wydarzenia po dacie bilansowej	25
10.	Informacje o akcjach i akcjonariacie Spółki dominującej.....	26
11.	Polityka dywidendy Spółki dominującej oraz informacja o wypłaconej dywidendzie.....	27
12.	Rynki zbytu i zaopatrzenia oraz uzależnienie od odbiorców i dostawców	27
13.	Działania w zakresie badań i rozwoju Grupy	28
14.	Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju oraz opis perspektyw rozwoju działalności Grupy Kapitałowej	28
15.	Opis podstawowych ryzyk i zagrożeń	31
16.	Informacje o istotnych transakcjach zawartych pomiędzy podmiotami powiązanymi.....	34
17.	Informacja o umowach dotyczących kredytów i pożyczek zaciągniętych i wypowiedzianych w danym roku oraz o pożyczkach udzielonych w danym roku obrotowym	34
18.	Informacje o poręczeniach i gwarancjach udzielonych i otrzymanych w roku obrotowym przez spółki Grupy	36
19.	Informacja o powiązaniach organizacyjnych Spółki dominującej z innymi podmiotami oraz głównych inwestycjach kapitałowych Spółki	36
20.	Postępowania sądowe w zakresie zobowiązań i należności Spółki.....	36
21.	Emisja akcji i wykorzystanie wpływów z emisji.....	37
22.	Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi a prognozami wyników.....	37
23.	Ocena zarządzania zasobami finansowymi.....	37
24.	Ocena możliwości zamierzeń inwestycyjnych w tym inwestycji kapitałowych.....	38
25.	Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem.....	38
26.	Informacje o umowach o świadczenie usług członków organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych Spółki, określających świadczenia wypłacane w chwili rozwiązania stosunku pracy.....	38
27.	Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści osób zarządzających i nadzorujących	39
28.	Zestawienie stanu posiadania akcji Spółki przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę	40
29.	Informacje o umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy	40
30.	Informacja o programach akcji pracowniczych	40
31.	Informacja o ograniczeniach dotyczących przenoszenia prawa własności akcji oraz o wszelkich ograniczeniach w zakresie wykonywania prawa głosu przypadających na akcje	41
32.	Wskazanie posiadaczy papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne	41
33.	Umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych i informacja o wynagrodzeniach.....	41
34.	Polityka sponsoringowa i odpowiedzialność społeczna Spółki.	41
35.	Opis polityki różnorodności – wyjaśnienie o niestosowaniu	42
36.	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego	42

1. Podstawowe informacje o Spółce Dominującej

Firma : Qumak Spółka Akcyjna
Siedziba : 02-305 Warszawa Al. Jerozolimskie 134
Telefon : (022) 519-08-00
Fax : (022) 519-08-33
NIP : 524-01-07-036
REGON : 012877260
PKD : 46 90 Z

Qumak S.A., będąca jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Qumak S.A. została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 4 grudnia 1997 roku.

Spółka ma swoją siedzibę w Warszawie, przy Al. Jerozolimskich 134, 02-305 Warszawa.

Spółka została wpisana w dniu 13 czerwca 2001 roku do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000019455. Spółce nadano numer statystyczny REGON 012877260 oraz numer NIP 5240107036.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki wg Polskiej Klasyfikacji Działalności jest handel hurtowy (PKD4690Z).

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Oddziały Spółki:

Oddział w Krakowie przy ul. Puskarska 7K

Filia w Gdańsku, przy Al. Grunwaldzka 472B

Oddziały Spółki nie są oddziałami samobilansującymi. Spółka nie sporządza łącznego sprawozdania finansowego.

2. Skład organów zarządzających i nadzorujących Spółki Dominującej

Zarząd Spółki

Na dzień publikacji raportu skład Zarządu kształtuje się następująco:

Tomasz Laudy	– Prezes Zarządu
Włodzimierz Kawecki	– Wiceprezes Zarządu
Wojciech Strusiński	– Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu w 2016 roku

W okresie od 1 stycznia do 31 maja 2016 roku Zarząd funkcjonował w następującym składzie:

Marek Tiahnybok	- p.o. Prezesa Zarządu
Jacek Suchenek	- Wiceprezes Zarządu
Wojciech Strusiński	- Wiceprezes Zarządu

W okresie od 1 czerwca do 22 listopada 2016 roku Zarząd funkcjonował w następującym składzie:

Tomasz Laudy	- Prezes Zarządu (powołany uchwałą Rady Nadzorczej w dniu 4 kwietnia, ze skutkiem od 1 czerwca 2016 r.)
Jacek Suchenek	- Wiceprezes Zarządu
Wojciech Strusiński	- Wiceprezes Zarządu
Marek Tiahnybok	- Wiceprezes Zarządu (odwołany uchwałą Rady Nadzorczej w dniu 22 listopada, ze skutkiem na dzień podjęcia uchwały)

W okresie od 22 listopada do 31 stycznia 2017 roku Zarząd funkcjonował w następującym składzie:

Tomasz Laudy	- Prezes Zarządu
Jacek Suchenek	- Wiceprezes Zarządu
Wojciech Strusiński	- Wiceprezes Zarządu

W dniu 31 stycznia 2017 r. Jacek Suchenek złożył rezygnację z pełnienia funkcji w Zarządzie Spółki.

W dniu 8 lutego 2017 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę powołującą do składu Zarządu Pana Włodzimierza Kaweckiego powierzając mu funkcję Wiceprezesa Zarządu z dniem 10 lutego 2017r.

Rada Nadzorcza

Na dzień publikacji raportu skład Rady kształtuje się następująco:

Wojciech Włodarczyk	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Aleksandra Górka	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Wojciech Napiórkowski	- Członek Rady Nadzorczej
Gwidon Skonieczny	- Członek Rady Nadzorczej
Piotr Woźniak	- Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w 2016 roku

W okresie od 1 stycznia do 25 kwietnia 2016 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w następującym składzie:

Monika Hałupczak	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Wojciech Napiórkowski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Gwidon Skonieczny	- Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Włodarczyk	- Członek Rady Nadzorczej
Piotr Woźniak	- Członek Rady Nadzorczej

Z dniem 25 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza przyjęła złożoną przez Panią Monikę Hałupczak rezygnację z pełnienia funkcji Przewodniczącej w Radzie wybierając jednocześnie Pana Gwidona Skoniecznego do pełnienia tej funkcji. Skład Rady nie uległ zmianie.

Od 25 kwietnia do 14 czerwca 2016 r. Rada Nadzorcza funkcjonowała w poniższym składzie:

Gwidon Skonieczny	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Wojciech Napiórkowski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Monika Hałupczak	- Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Włodarczyk	- Członek Rady Nadzorczej
Piotr Woźniak	- Członek Rady Nadzorczej

Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 14 czerwca 2016 r., w przedmiocie powołania członków Rady Nadzorczej, nowej VIII kadencji, dokonało wyboru w głosowaniu tajnym- pięcioosobowego składu Rady Nadzorczej.

Od 14 czerwca do 31 grudnia 2016r. Rada Nadzorcza funkcjonowała w następującym składzie:

Gwidon Skonieczny	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Aleksandra Górską	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Wojciech Napiórkowski	- Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Włodarczyk	- Członek Rady Nadzorczej
Piotr Woźniak	- Członek Rady Nadzorczej

W dniu 17 stycznia 2017 r. wobec złożenia rezygnacji z pełnienia funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pana Gwidona Skoniecznego, Rada Nadzorcza powołała na Przewodniczącego Pana Wojciecha Włodarczyka. Skład osobowy Rady Nadzorczej pozostał bez zmian.

Komitety działające w ramach Rady Nadzorczej

Komitet Audytu

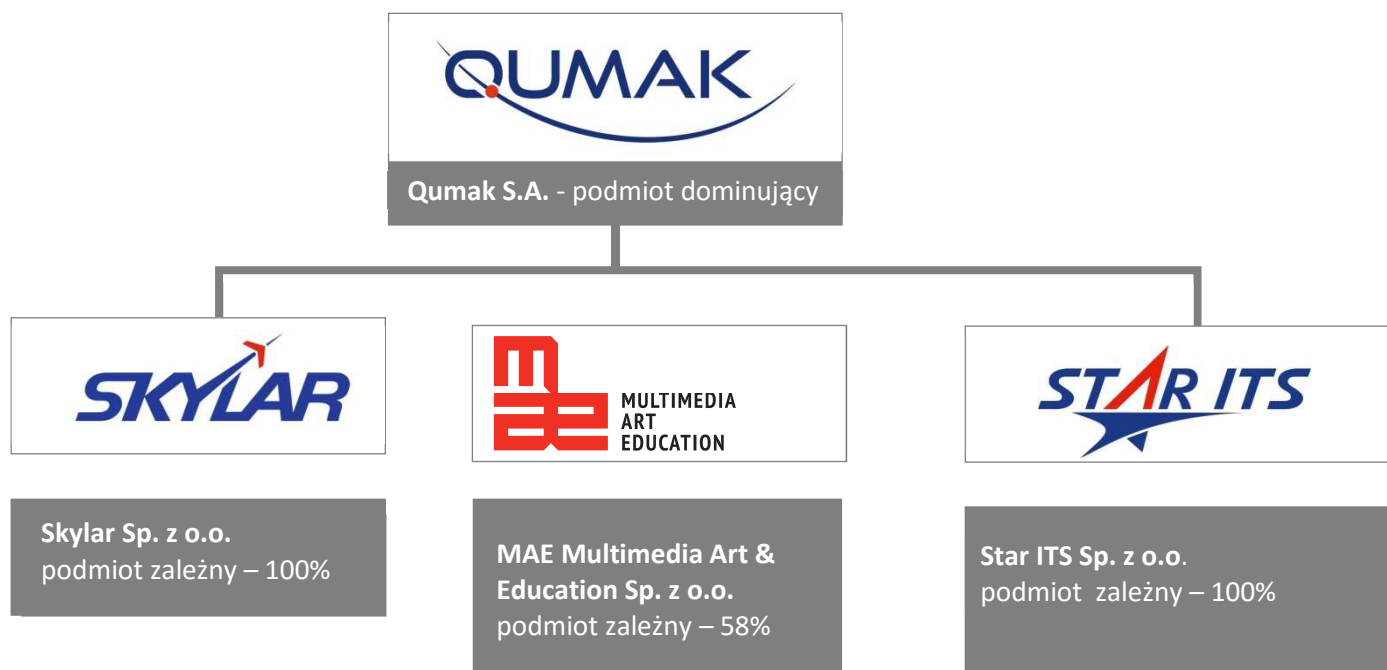
Piotr Woźniak
Wojciech Napiórkowski
Wojciech Włodarczyk

Komitet Wynagrodzeń

Aleksandra Górską
Wojciech Włodarczyk

3. Skład Grupy Kapitałowej Qumak

Na dzień publikacji raportu w Grupa składa się z Qumak S.A. oraz 3 spółek zależnych: Skylar Sp. z o.o., Star ITS Sp. z o.o. oraz MAE Sp. z o.o.

W 2016 roku nastąpiła zmiana w strukturze własnościowej Spółek zależnych. W dniu 18 lutego 2016 r. dokonano zakupu pozostałej części udziałów w spółce Star ITS Sp. z o.o. a w dniu 22 marca 2016 r. w spółce Skylar Sp. z o.o. Tym samym na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka dominująca Qumak S.A. posiada po 100% udziałów w obu tych podmiotach.

STAR ITS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Gdańsku, Al. Grunwaldzka 472B.

Spółka została utworzona w dniu 9 lipca 2014 roku. Zarejestrowana w dniu 7 sierpnia 2014 r. przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000519358. Kapitał zakładowy wynosi 250.000,00 zł (1.000 udziałów o wartości nominalnej 250,00 zł).

Spółka prowadzi działalność w zakresie Inteligentnych Systemów Transportowych, a w szczególności oferuje:

- kompleksowe wdrożenia ITS;
- kalibrację, obsługę i utrzymanie systemów sterowania i zarządzania ruchem;
- projektowanie i konsulting systemów sterowania ruchem;
- rozbudowę i dostosowanie istniejących systemów sterowania ruchem.

SKYLAR Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, Al. Jerozolimskie 134.

Spółka została utworzona w dniu 9 lipca 2014 roku i zarejestrowana w dniu 21 października 2014 r. przez Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000527081. Kapitał zakładowy wynosi 250.000,00 zł (1.000 udziałów o wartości nominalnej 250,00 zł).

Spółka zatrudnia wysokiej klasy inżynierów specjalizujących w projektach związanych z modernizacją i serwisem lotnisk i lądowisk oraz wdrożeniach zapewniających bezpieczeństwo w portach lotniczych.

Spółka prowadzi działalność w zakresie technologii lotniczych, między innymi oferując:

- projektowanie, wdrażanie i utrzymanie systemów nawigacyjnych oraz radarów meteo, modernizacja i serwis systemów radiokomunikacji;
- projektowanie i serwis heliportów oraz lądowisk wojskowych i cywilnych;
- montaż i serwis systemów bagażowych (BHS) oraz prześwietlarek (EDS);
- kompleksowe wdrożenia z zakresu bezpieczeństwa i ochrony.

MAE Multimedia Art & Education Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Gdańsku, ul. Batorego 8.

Spółka została utworzona w dniu 14 stycznia 2015 roku i zarejestrowana w dniu 14 kwietnia 2015 r. przez Sąd Rejonowy w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000553162. Kapitał zakładowy wynosi 1.000.000,00 zł (1.000 udziałów o wartości nominalnej 1.000,00 zł).

MAE opracowuje i wdraża projekty z wykorzystaniem nowoczesnych technologii ekspozycyjnych i multimedialnych dla obiektów muzealnych i wystawienniczych wraz z opracowaniem własnego kontentu multimedialnego i scenograficznego. Spółka oferuje usługi dla podmiotów prywatnych i publicznych, w tym muzeów i centrów nauki. Multidyscyplinarny zespół złożony z profesjonalistów dysponujących uzupełniającymi się umiejętnościami w zróżnicowanych obszarach zajmuje się kompleksowym tworzeniem wielowymiarowych przestrzeni ekspozycyjnych, począwszy od koncepcji, poprzez projekt, a także realizuje zadania łączące prace budowlane i instalacyjne z obszarami scenografii i multimedii.

Szczegółowe informacje na temat Grupy oraz podstawowe dane finansowe Spółek zależnych zamieszczono w Sprawozdaniu Finansowym Grupy za 2015 rok, w Rozdziale Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej.

4. Przedmiot działalności Spółki dominującej

Spółka Akcyjna Qumak działa w branży informatycznej. Działalność Spółki skoncentrowana jest na rynku integracyjnym i obejmuje technologie inteligentnego budynku, integrację systemową i aplikacje biznesowe.

Spółka wykonuje kompleksowe usługi z zakresu informatyzacji przedsiębiorstw i instytucji, w których istotnymi elementami są bezpieczeństwo informatyczne, oprogramowanie i powiązane z nimi aplikacje, dostawy sprzętu komputerowego oraz technologii inteligentnego budynku.

Oferowane rozwiązania – linie biznesowe

Business Intelligence & Big Data

BI to zespół metodologii, procesów i technologii, które zmieniają duże ilości danych w informacje użyteczne dla celów biznesowych, służące do zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstwa i wsparcia zarządzania firmą. W ramach tej linii Spółka oferuje kompleksowe usługi z zakresu projektowania, wdrażania i utrzymania: aplikacji Business Intelligence, Big Data i Data Mining, hurtowni danych, aplikacji do integracji danych (z wykorzystaniem procesów ELT/ETL) oraz aplikacji planistycznych/budżetowych.

Contact Center

W obszarze kompleksowych systemów do profesjonalnej obsługi interakcji Spółka oferuje rozwiązania: oprogramowanie dla Contact Center, aplikacje IVR, systemy rozpoznawania mowy, systemy do zarządzania jakością i rejestracji kontaktów z klientami, zintegrowane system ERP, systemy do zarządzania sieciami sklepów i obsługi sprzedaży, aplikacje autorskie jako uzupełnienie gotowych rozwiązań.

Systemy utrzymania i zarządzania majątkiem (EAM i ITSM)

W obszarze zarządzania infrastrukturą i majątkiem firmy Spółka oferuje klientom rozwiązanie klasy EAM, kompleksowo wspierające zarządzanie różnego rodzaju zasobami - produkcyjnymi, przesyłowymi, transportowymi czy nieruchomościami. Rozwiązanie to umożliwia także zarządzanie procesami utrzymania ruchu.

Firma oferuje również narzędzia klasy helpdesk (ITSM), mające pełny zestaw funkcji, stanowiących wsparcie dla zarządzania infrastrukturą IT oraz obsługi kluczowych procesów IT w oparciu o praktyki ITIL oraz ISO 27001.

Data Center

Qumak realizuje obiekty Data Center, pełniąc rolę generalnego wykonawcy całej inwestycji. Budowane serwerownie charakteryzują się parametrami technicznymi, które spełniają restrykcyjne wymogi standardów TIA czy UpTime. Duży nacisk jest zawsze kładziony na efektywność energetyczną - obiekty realizowane są w standardzie Green Data Center.

W całym procesie inwestycyjnym Spółka bierze pełną odpowiedzialność za powstające centrum danych: wykonuje studium wykonalności, projektuje, buduje, wyposaża w infrastrukturę IT, serwisuje, a także świadczy usługi relokacji i kolokacji obiektów DC. Zarządza projektem zgodnie z metodyką PRINCE2.

W swoim portfolio Spółka posiada największe i najbardziej innowacyjne serwerownie w Polsce. Łącznie to 45 obiektów o powierzchni serwerowej ok. 9 000 m², stworzonych dla największych firm rynku komercyjnego oraz instytucji sektora publicznego.

Airport Automation

W ramach tej linii biznesowej Spółka oferuje systemy do zarządzania operacją lotniczą oraz rozwiązania dla portów lotniczych i lądowisk. Niezawodne środowiska operacji lotniczej realizuje w oparciu o specjalistyczne systemy odprawy i ochrony pasażerów oraz samolotów. Oferuje systemy oświetlenia nawigacyjnego i sterowanie nimi, radionawigację, automatyczne systemy bagażowe i informacji pasażerskiej.

Każde wdrożenie jest poprzedzone wnikliwą analizą potrzeb operacyjnych, funkcjonalnych oraz biznesowych klienta. Portfolio firmy obejmuje rozwiązania dla nowobudowanych oraz modernizowanych lotnisk cywilnych, lotnisk wojskowych przekształcanych w Regionalne Porty Lotnicze i dla Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej oraz lądowiska dla śmigłowców.

Smart City

Rozwiązania Smart City służą poprawie jakości życia w miastach poprzez usprawnienie ruchu, zmniejszenie zużycia energii oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. W ramach tej linii Spółka realizuje m.in. Inteligentne Systemy Transportowe - wykorzystujące technologie ICT (Information & Communication Technologies) w obszarze transportu, zarówno indywidualnego, jak i zbiorowego. Wdrożenie rozwiązań tej klasy ma na celu poprawę efektywności ruchu poprzez skrócenie czasu podróży, ograniczenie uciążliwości, jakimi są zanieczyszczenia czy hałas oraz zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu miejskim.

Biorąc na siebie wykonawstwo wszystkich etapów procesu inwestycyjnego, Spółka kompleksowo realizuje m.in.: wdrożenie i uruchomienie specjalistycznego oprogramowania, integrację systemów i infrastruktury w pasie drogi, np. sterowników sygnalizacji świetlnej. Zapewniamy serwis i ciągłość pracy wszystkich systemów.

Building Automation

Kompleksowe usługi doradztwa, projektowania i prowadzenia inwestycji związanych ze zintegrowanymi systemami bezpieczeństwa obiektów i systemów komunikacyjnych, to domena linii biznesowej BMS. Portfolio Spółki obejmuje wdrożenia w pojedynczych budynkach, w rozległych i rozproszonych obiektach lub zespołach obiektów. Firma tworzy wszystkie produkty konieczne dla procesu inwestycyjnego, w tym: audyty, studia wykonalności, strategię rozwoju, koncepcje, projekty, realizacje, uruchomienia i szkolenia oraz świadczy usługi serwisowe.

Spółka legitymuje się Świadectwem Bezpieczeństwa Przemysłowego I stopnia, potwierdzającym pełną zdolność do ochrony informacji niejawnych, oznaczonych klauzulami TAJNE, SECRET UE i NATO SECRET. Posiada koncesję MSWiA na wykonywanie systemów ochrony oraz zatrudnia pracowników posiadających konieczne licencje i dopuszczenia.

Software development

W ramach tej linii biznesowej Spółka zapewnia kompleksową realizację zintegrowanych systemów informatycznych. Dobór architektury i narzędzi programistycznych następuje po szczegółowej analizie wymagań stawianych przed systemem.

Oferta obejmuje budowę i integrację wielowarstwowych i rozproszonych systemów informatycznych w architekturze opartej na usługach (SOA), systemy procesowe (BPM), dedykowane systemy telekomunikacyjne dla sieci mobilnej i stacjonarnej, systemy mapowe GIS, systemy monitorowania i zarządzania przedsiębiorstwem i procesem sprzedaży.

Business Continuity & Data Security

Proces przechowywania, ochrony, przetwarzania i przesyłania danych w wymagających środowiskach biznesowych klientów to specjalizacja, którą Spółka rozwija w ramach kompetencji linii Business Continuity & Data Security. W tej dziedzinie oferuje szereg usług: projektowanie i wdrożenia niezbędnej infrastruktury, implementację zaawansowanych usług komunikacyjnych, zapewnienie odpowiedniego poziomu dostępności uruchomionych usług IT, ochronę i monitoring każdego kontekstu dostępu do danych, audyty bezpieczeństwa.

Odbiorcami usług są podmioty, u których kradzież, utrata lub okresowy brak dostępności do danych może generować wysokie straty lub uniemożliwić prowadzenie działalności, m.in. firmy z sektora finansowego, telekomunikacyjnego, a także instytucje państwowe.

Ekspozycje multimedialne

Nowoczesne technologie w przestrzeni publicznej pogłębiają zaangażowanie organizacji w dialog z odbiorcą indywidualnym. Firma oferuje pakiet usług obejmujących projektowanie, produkcję, wdrożenie, utrzymanie i rozwój ekspozycji ze szczególnym uwzględnieniem technologii multimedialnych i interaktywnych dla potrzeb muzeów, centrów nauki, edukacji. Technologie te są wykorzystywane również komercyjnie w dużych przestrzeniach publicznych: galeriach handlowych, dworcach kolejowych, lotniczych, ekspozycjach targowych.

Atutem Spółki jest kompleksowe podejście do realizacji, począwszy od zaprojektowania i wykonania urządzeń interaktywnych i multimedialnych po wykonanie kontentu.

Desktop Management Services

Spółka oferuje kompleksowy pakiet usług, gwarantujący sprawne działanie systemów informatycznych klientów. Zapewnia pełną funkcjonalność powierzonych zasobów - od sprzętu komputerowego, poprzez oprogramowanie, po infrastrukturę. Profesjonalna, szybka obsługa i świadczenie kompleksowych usług na najwyższym poziomie gwarantują klientom bezpieczne funkcjonowanie. Wysoką jakość usług potwierdzają parametry umów SLA: gwarancje najkrótszych czasów reakcji i najszybsze czasy realizacji napraw. Spółka oferuje także usługi Service Desk, będące kluczowym elementem funkcjonowania usług technicznych w organizacji i pierwszym punktem kontaktu dla użytkownika. Klienci Spółki to duże instytucje publiczne, firmy wielooddziałowe oraz korporacje.

Klientom świadczącym rozbudowane usługi, Spółka proponuje dodatkowe wsparcie: naprawy sprzętu, administrację, helpdesk, migracje, rollouts, konserwacje i przeglądy. Usługi serwisowe Qumak świadczy zarówno dla infrastruktury biurowej, zaawansowanych rozwiązań serwerowych, poprzez systemy inteligentnych budynków, po zaawansowane Data Center.

Outsourcing kadry IT

Usługi obejmujące dostarczanie wykwalifikowanych pracowników IT to obszar działania w ramach linii biznesowej Outsourcing kadry IT. Oprócz rekrutacji i selekcji kandydatów firma zapewnia opiekę kadrową, administracyjną i prawną wszystkich leasingowanych pracowników. Spółka zapewnia pełen przekrój kompetencji kadry outsourcingowej - kierownicy projektów, architekci, analitycy, programiści, testerzy, inżynierowie wsparcia – w różnych modelach współpracy.

Wśród klientów znajdują się przede wszystkim duże firmy z sektora finansowego, energetycznego, telekomunikacyjnego oraz technologicznego.

Produkty własne:

SIMTRAQ – symulator pojazdów szynowych

We wrześniu 2016 roku, podczas największych na świecie targów transportu szynowego Innotrans, Spółka zaprezentowała swój nowy produkt – symulator pojazdów szynowych SIMTRAQ.

Symulator służy szkoleniu maszynistów na trasach istniejących w rzeczywistości, odtworzonych w świecie wirtualnym. Jest dostosowany do polskich uwarunkowań technicznych i formalno-prawnych. Spełnia przepisy określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 23 października 2014 r. w sprawie ośrodków szkolenia i egzaminowania maszynistów oraz kandydatów na maszynistów, zgodnie z którym maszyniści od 1 stycznia 2018 roku będą mieli obowiązek odbyć szkolenia w wymiarze minimum 3 godzin rocznie na symulatorze pojazdu kolejowego.

SIMTRAQ może być wykorzystywany do szkolenia maszynistów obsługujących zarówno transport pasażerski, jak i towarowy. Przeznaczony jest przede wszystkim dla przewoźników kolejowych, przedsiębiorstw prowadzących szkolenia maszynistów i szkół kolejowych.

Podczas realizacji projektu, Spółka współpracowała z Wojskową Akademią Techniczną, Instytutem Kolejnictwa oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego w Inżynierii Komunikacyjnej „IKKU”.

Symulator został zrealizowany w ramach konkursu Demonstrator+ Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, współfinansowanego ze środków POIG 1.5.

Strona produktu: www.simtraq.qumak.pl

4. Wybrane skonsolidowane dane finansowe

Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego wg MSSF

POZYCJE SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ORAZ RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	W tys. zł		W tys. EUR	
	1.01–31.12.2016	1.01–31.12.2015	1.01–31.12.2016	1.01–31.12.2015
Przychody netto ze sprzedaży	428 406	720 889	97 906	172 264
Strata z działalności operacyjnej	-31 293	-8 334	-7 152	-1 991
Strata brutto	-32 925	-11 895	-7 525	-2 842
Strata netto	-41 610	-8 737	-9 509	-2 088
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-38 426	54 187	-8 782	12 949
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-5 644	-10 391	-1 290	-2 483
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-6 904	6 293	-1 578	1 504
Przepływy pieniężne netto razem	-50 974	50 089	-11 649	11 969
Strata netto akcjonariuszy jednostki dominującej na jedną akcję (w zł/EUR)	-4,08	-0,87	-0,92	-0,21
POZYCJE BILANSU	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa razem	202 784	300 317	45 837	70 472
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	189 351	245 123	42 801	57 520
Zobowiązania długoterminowe	16 669	16 621	3 768	3 900
Zobowiązania krótkoterminowe	172 682	228 502	39 033	53 620
Kapitał własny grupy kapitałowej	13 433	55 194	3 036	12 952
Kapitał akcyjny jednostki dominującej	10 375	10 375	2 345	2 435
Liczba akcji jednostki dominującej	10 375	10 375	10 375	10 375
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	1,29	5,32	0,29	1,25
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	1,29	5,32	0,29	1,25
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00

Zasady przeliczeń sprawozdań finansowych

Wybrane dane finansowe ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz bilansu prezentowane są za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2015.

Zasady przeliczeń sprawozdań finansowych:

Poszczególne pozycje aktywów i pasywów bilansu przeliczono według kursów obowiązujących na ostatni dzień okresu:

Tabela A kursów średnich nr 254/A/NBP/2015 z dnia 31-12-2015 kurs euro 1 EUR = 4,2615

Tabela A kursów średnich nr 252/A/NBP/2016 z dnia 30-12-2016 kurs euro 1 EUR = 4,424

Poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z przepływu środków pieniężnych przeliczono według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski dla EURO, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie sprawozdawczym:

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01 - 31.12.2015 - 4,1848

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres 01.01 - 31.12.2016 - 4,3757

5. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe wraz z komentarzem Zarządu

Wyniki finansowe

W 2016 roku Grupa Qumak osiągnęła sprzedaż o wartości 428,4 mln zł wobec 720,9 mln zł w roku 2015. Oznacza to spadek rzędu 40 procent. Tak duża ujemna dynamika to głównie efekt wysokiej bazy, która powstała w związku z finalizacją rozliczeń wielu dużych kontraktów realizowanych przez Spółkę, w tym projektów współfinansowanych ze środków unijnych w ramach perspektywy 2007-2013. Jednocześnie w roku 2016 państwo polskie wydatkowało środki z kolejnej perspektywy 2014-2020 w bardzo ograniczonym zakresie, co spowodowało znaczne skurczenie się rynku publicznego, który w przeszłości odpowiadał za znaczną część przychodów spółki. Qumak wygenerował 16,8 mln zł marży brutto na sprzedaży, czyli o około 23% mniej niż w roku poprzednim (21,8 mln zł). Rentowność brutto sprzedaży wzrosła nieznacznie do poziomu 3,9%.

Z punktu widzenia Grupy Kapitałowej najistotniejsze znaczenie dla wyników finansowych osiąganych przez Spółkę mają wyniki Qumak S.A. (jednostka dominująca).

Wynik Spółki to skutek zawiązania rezerw oraz odpisów nie związanych bezpośrednio z działalnością operacyjną roku 2016 a będących efektem działalności Spółki w latach poprzednich, takie jak doszacowanie rezerw gwarancyjnych, odpisy związane z brakiem możliwości komercjalizacji produktów i licencji pozostałych po realizacji kontraktu e-Dolnyśląsk oraz likwidacją wartości niematerialnych i prawnych z tego tytułu czy przeszacowaniem towarów w magazynie. Wynik roku 2016 został również obciążony kosztami projektu ISOK. Spółka w 2016 roku realizowała etap V tego projektu za który nie otrzymała wynagrodzenia.

Szczegółowy opis rezerw i odpisów można znaleźć w dalszej części sprawozdania.

W efekcie wynik operacyjny Grupy ukształtował się w 2016 r. na poziomie -31,3 mln zł, wobec -8,3 mln zł w roku 2015.

Wynik brutto ukształtował się w 2016 r. na poziomie -32,9 mln zł, wobec -11,9 mln zł w roku 2015.

Grupa wykonała analizy aktywa dotyczącego podatku odroczonego. W efekcie, wobec uwarunkowań i perspektyw rynkowych, zdecydowała się na przeszacowanie tego aktywa w stosunku roku 2015, co bezpośrednio obniżyło z kolei wynik netto w ujęciu rocznym o wartość ok. 8 mln PLN. Strata netto wyniosła 41,6 mln zł w 2016r., przy 8,7 mln zł straty w 2015 r.

Po dacie bilansowej, w styczniu 2017 r., spółka dominująca - Qumak przyjęła nową, 4-letnią strategię rozwoju Spółki oraz Grupy Kapitałowej. Jej filarami będą innowacyjne produkty i usługi własne, rozwój outsourcingu, doskonalenie organizacyjne oraz ekspansja zagraniczna.

Bardzo silna pozycja rynkowa Qumaka, specjalizacja spółek Grupy i unikatowe kompetencje są doskonałymi fundamentami, na których budowana jest zdywersyfikowana oferta autorskich produktów i usług odpowiadających na rynkowe trendy. Ważnym celem strategii jest uzyskanie większej powtarzalności sprzedaży i ustabilizowanie przychodów biznesu, na co pozytywny wpływ będzie miał rozwój usług outsourcingu specjalistów IT.

Zgodnie ze strategią Grupa chce dynamicznie zwiększać rentowność począwszy od 2017 r., tak aby finalnie na poziomie operacyjnym osiągnąć co najmniej 20 mln zł EBIT w 2020 r. Będzie to możliwe między innym dzięki intensywnej komercjalizacji opracowanych już produktów, takich jak symulator pojazdów szynowych czy magazyny energii, przy jednoczesnym wzbogacaniu portfolio o nowe innowacyjne produkty i usługi. Docelowo spółka chce wypracowywać jedną piątą marży z tego segmentu działalności. Planowane jest równocześnie zwiększenie ekspozycji na rynek komercyjny. Pod koniec horyzontu strategicznego Zarząd zakłada modelową strukturę sprzedaży z 60-procentowym udziałem rynku niepublicznego. Jednocześnie jedna piąta wypracowywanych przychodów ma pochodzić z zagranicy.

Niezbędnym w ocenie Zarządu warunkiem osiągnięcia zakładanych w strategii efektów jest realizacja programu inwestycyjnego pozwalającego podnosić konkurencyjność oferty i stale uzupełniać ją o innowacyjne produkty i usługi.

W założeniach strategicznych poziom inwestycji prorozwojowych określono na około 6-7 mln zł bez udziału środków pochodzących ze środków unijnych. Obecnie Zarząd rozpoznał kilka nowych szans inwestycyjnych, co zwiększa około 2-krotnie zapotrzebowanie na środki rozwojowe. Inwestycje mają być poczynione między innymi w takich obszarach jak symulatory, cyberbezpieczeństwo czy outsourcing.

Przychody Grupy Qumak S.A. w 2016 roku w porównaniu do 2015 roku. (w tys. zł)

	2016	2015	Przyrost
Przychody netto ze sprzedaży razem	428 406	720 889	-40,6%
Pozostałe przychody operacyjne	5 543	2 590	114%

Spadek przychodów Grupy wynika z ogólnego trendu na rynku IT oraz infrastruktury inteligentnej. Najważniejszym czynnikiem była dekonjunktura na rynku zamówień publicznych oraz spadek inwestycji około 50-proc. wynikający z opóźnienia w rozpisywaniu przetargów finansowanych z nowej perspektywy unijnej. W pozostałych przychodach operacyjnych ujęto rozliczenie z tytułu zakończonego ugodą sporu dotyczącego rozliczenia prac wykonanych na budowie Stadionu Narodowego (rozwiązanie odpisu aktualizującego)

Struktura kosztów w 2016 roku w porównaniu do 2015 roku. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2016	2015	Przyrost
- Koszt własny sprzedaży	411 583	699 121	-41,1%
- Koszty sprzedaży	15 111	15 708	-3,8%
- Koszty zarządu	20 959	15 668	33,8%
- Pozostałe koszty operacyjne	17 589	1 316	1236%
Koszty razem	465 242	731 813	-36,4%
Strata z działalności operacyjnej	-31 293	-8 334	275,5%
Przychody (koszty) finansowe	-1 632	-3 561	-54,2%
Strata przed opodatkowaniem	-32 925	-11 895	176,8%
Podatek dochodowy (odroczony i bieżący)	8 685	-3 158	-375,0%
Strata netto	-41 610	-8 737	376,3%

Wzrost kosztów zarządu wynika z wypłaty odpraw dla odchodzących członków zarządu, inwestycji w rozwój infrastruktury IT, w tym rozwiązań wspierających zarządzanie realizacją projektów, a także kosztów budowy struktur audytu i kontroli, zakupów oraz kontrolingu.

Na pozostałe koszty operacyjne składają się m.in.:

- likwidacja wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 4,6 mln zł po realizacji kontraktu e-DolnyŚląsk,
- odpis z tytułu przeszacowania wartości magazynów w kwocie 3,4 mln zł po realizacji kontraktu e-DolnyŚląsk,
- aktualizacja należności trudno ściąganych od kontrahentów (ok. 5,5 mln zł).

W pozycji podatek dochodowy uwzględniono tylko podatek odroczony.

Rezerwy i odpisy nadzwyczajne
tabela: rezerwy oraz odpisy aktualizujące wartość aktywów

	Stan na 31.12.2015	rozwiązane/ wykorzystanie rezerwy	utworzone rezerwy	Stan na 31.12.2016
rezerwa na naprawy gwarancyjne	8 550	8 550	10 902	10 902
odpis aktualizacyjny z tytułu przeceny	440	123	2 309	2 626
odpis z tytułu należności trudno ściągalnych	7 270	6 487	781	1 564
rezerwa na świadczenia pracownicze	3 048	2 273	6 224	6 999
rezerwa na badanie bilansu	32	113	179	98
Rezerwy oraz rozliczenia międzyokresowe bierne dotyczące kontraktu ISOK (na koniec 2015 prezentowana w pozycji poniżej)	0	0	6 186	6 186
Rezerwy na przewidywane straty na kontraktach (na koniec 2016 przekształcona głównie w pozycje powyższą)	7656	7 633	60	83
odpis aktualizacyjny z tytułu przeceny towarów E-DŚ	0	0	3 448	3 448
odpis aktualizujący aktywa	4 281	4 281	0	0
pozostałe rezerwy i odpisy aktualizujące	2 720	721	1 055	3 054
Rezerwy razem	33 997	30 181	31 144	34 960

W 2016 r. rozwiązano i utworzono następujące rezerwy i odpisy (najbardziej znaczące pozycje):

- Zwiększono wartość rezerwy na naprawy gwarancyjne o 2,4 mln zł. Rezerwa oszacowana w oparciu o metodykę uwzględniającą szczegółową identyfikację kosztów serwisowo-gwarancyjnych dla każdego kontraktu. Wzrost wysokości rezerwy wynika z dużego wolumenu kontraktów długoterminowych, które weszły w fazę serwisowania.
- Utworzono odpis aktualizujący wartość towarów w magazynie (przecena) w kwocie 2,3 mln zł (w tym związanych ze świadczeniem usług serwisowych).
- Rozwiązano odpis z tytułu należności trudno ściągalnych w związku z zawarciem ugody w sprawie realizacji projektu na Stadionie Narodowym (w 2013 r. spółka zawiązała z tego tytułu odpis w kwocie 6,4 mln zł).
- Pozycja rezerwy oraz rozliczenia międzyokresowe bierne dotyczące kontraktu ISOK została przedstawiona łącznie i wynosi na 31.12.2016 6,2 mln zł. (część tej wartości prezentowana jest w sprawozdaniu finansowym jako zobowiązania handlowe a część jako rezerwy). Ponadto spółka dokonała aktualizacji rezerw i odpisów na rozliczenia z podwykonawcą w ramach tego projektu do łącznej kwoty ok. 2 mln zł. Na koniec 2015 roku w nawiązaniu do kontraktu ISOK ujęto rezerwy na przewidywane straty na kontraktach.
- w związku z brakiem możliwości rekomercjalizacji produktów po kontrakcie e-DŚ, dokonano odpisu aktualizującego z tytułu przeceny magazynów (3,4 mln zł) oraz dokonano likwidacji wartości niematerialnych i prawnych z tego tytułu (4,3 mln zł).
- W pozostałych rezerwach uwzględniono: rezerwę na karę UOKiK (0,9 mln zł), odpisy aktualizujące zaliczki 1,02 mln zł, rezerwę na sprawy sporne (0,6 mln zł).

Struktura aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu

Suma bilansowa Spółki na dzień 31.12.2016 r. wyniosła 202.784 tys. zł i była o 97,5 tys. zł niższa od stanu na dzień 31.12.2015 r.

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Aktywa trwałe	35 124	42 545
Aktywa obrotowe	167 660	257 772
AKTYWA RAZEM	202 784	300 317
Kapitał własny	13 433	55 194
Zobowiązania długoterminowe	16 669	16 621
Zobowiązania krótkoterminowe	172 682	228 502
KAPITAŁ I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	202 784	300 317

Na spadek aktywów obrotowych ma przede wszystkim wpływ spadek należności handlowych i zapasów co jest spowodowane obniżeniem sprzedaży. Ponadto uwzględnia on odpis z tytułu przeszacowania wartości niematerialnych i prawnych (produkty i licencje po projekcie e-Dolnyśląsk). Spółka dominująca wykonała analizę odzyskiwalności aktywa z tytułu podatku odroczonego, w efekcie wobec zmiennych uwarunkowań i perspektyw rynkowych zdecydowała się na przecenę tego aktywa z 15,9 mln zł do kwoty 8 mln zł.

Ponadto, w okresie 2016 roku zanotowano spadek środków pieniężnych, wynikający z zaangażowania istotnych kwot w projekty będące przedmiotem sporu (poniesienie kosztów z tytułu kontraktu ISOK), zmniejszenia wolumenu sprzedaży i w związku z tym zmniejszonych przyływów oraz zaistnienia zdarzeń jednorazowych związanych z wypływem środków pieniężnych (odprawy pracownicze).

Spadek kapitału własnego wynika z uwzględnienia w tej pozycji straty z lat ubiegłych.

Spadek zobowiązań krótkoterminowych jest ściśle powiązany ze spadkiem skali działalności i przychodów.

Zobowiązania warunkowe

W 2016 roku Spółka dominująca nie posiadała zobowiązań warunkowych, za wyjątkiem gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych, opisanych w nocie nr 29 Sprawozdania finansowego.

Inwestycje Spółki

W okresie, którego dotyczy niniejszy raport, jednostka dominująca Qumak S.A. realizowała projekt symulatora lokomotywy opisany poniżej.

Symulator lokomotywy

W ramach podpisanych umów Qumak uruchomił i kontynuuje projekt współfinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego efektem jest opracowanie pierwszego produktu pod marką Qumak – symulatora lokomotywy. Umożliwia on szkolenie maszynistów w bezpiecznych warunkach i opracowywanie modeli zachowań w sytuacjach kryzysowych. Powyższy projekt był realizowany w ramach konsorcjum (IKKU Sp. z o.o., Instytut Kolejnictwa, Wojskowa Akademia Techniczna) którego celem jest zbudowanie i uruchomienie demonstratora technologii w celu komercjalizacji. W trakcie projektu wewnątrz Spółki powołany został dedykowany zespół kompetencyjny, którego zadaniem będzie rozwój projektów w obszarze symulatorów dla celów komercyjnych.

Na koniec 2016 zaangażowanie w ten projekt wyniosło 9.388 tys. zł.

Aktywa finansowe

Jednostka dominująca posiada aktywa finansowe w postaci akcji spółek notowanych na GPW. W wyniku cokwartalnej wyceny akcji notowanych na GPW (rynek główny), skorygowano ich wartość zgodnie z wyceną rynkową na dzień 31.12.2016r. Zmniejszenie ich wartości odniesiono na wynik finansowy. Ponadto w 2016 r. doszło do sprzedaży części tych aktywów.

Akcje w spółce Madkom S.A. w sprawozdaniu finansowym Spółki Qumak, wyceniane w wartości godziwej, a zyski i straty z wyceny okresowej rozpoznawane są w pozostałych kapitałach, jako składnik całkowitych dochodów. W takiej sytuacji zmiana wyceny nie wpływa na bieżący wynik finansowy.

Akcje ujęte są jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i ich wartość wynosi 1,63 mln zł.

Inne aktywa finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe aktywa trwałe nie wymagały przeszacowania.

Instrumenty finansowe

Spółka oraz Grupa nie stosowała w 2016 roku instrumentów finansowych w celu ograniczania ryzyka zmiany cen lub ryzyka kredytowego. Nie ma też przyjętych jednolitych metod zarządzania ryzykiem finansowym, Spółka każdorazowo analizuje sytuację indywidualnie i podejmuje decyzję o ewentualnym stosowaniu takich instrumentów.

Podstawowe wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej Qumak

Tabela: Wskaźniki rentowności Spółki Grupy Kapitałowej Qumak S.A.

	2016	2015
Rentowność sprzedaży (brutto)	3,93%	3,02%
Rentowność EBITDA	-6,62%	-0,66%
Rentowność zysku operacyjnego	-7,31%	-1,16%
Rentowność brutto	-7,69%	-1,65%
Rentowność netto	-9,72%	-1,21%

Zasady wyliczania wskaźników:

Rentowność sprzedaży (brutto) = zysk brutto na sprzedaży / przychody ze sprzedaży

Rentowność EBITDA = (strata z działalności operacyjnej + amortyzacja) / przychody ze sprzedaży

Rentowność zysku operacyjnego = strata z działalności operacyjnej / przychody ze sprzedaży

Rentowność brutto = strata przed opodatkowaniem / przychody ze sprzedaży

Rentowność netto = strata netto / przychody ze sprzedaży

Tabela: Wskaźniki struktury finansowania Grupy Kapitałowej Qumak S.A.

	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
wskaźnik zadłużenia ogólnego	0,93	0,82
wskaźnik zadłużenia oprocentowanego do aktywów	0,11	0,03
wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	0,38	1,30
wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	1,72	0,17

Analiza zadłużenia została dokonana w oparciu o niżej zaprezentowane wskaźniki:

wskaźnik zadłużenia ogólnego – zobowiązania i rezerwy na zobowiązania ogółem / aktywa ogółem,

wskaźnik zadłużenia oprocentowanego do aktywów – zadłużenie oprocentowane / aktywa ogółem,

wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym – kapitał własny / aktywa trwałe,

wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – zadłużenie oprocentowane / kapitał własny

Tabela: Wskaźniki płynności Grupy Kapitałowej Qumak S.A.

	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
Wskaźnik bieżącej płynności (current ratio)	0,97	1,10
Wskaźnik szybkiej płynności (quick ratio)	0,89	1,02

Zasady wyliczania wskaźników:

Wskaźnik bieżącej płynności finansowej = aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe

Wskaźnik szybkiej płynności finansowej = (aktywa obrotowe – zapasy - krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne – zaliczki – aktywa z tytułu niezakończonych umów + rozliczenia międzyokresowe bierne)/zobowiązania krótkoterminowe

Rentowność sprzedaży brutto wzrosła w porównaniu do poprzedniego okresu do poziomu 3,93%. Na pozostałych poziomach rentowność istotnie spadła. Warto odnotować, że rentowność byłaby znacznie wyższa, gdyby nie rezerwy oraz odpisy zawiązane w roku 2016.

Inwestycje kapitałowe

W 2016 roku nie poczyniono żadnych istotnych inwestycji kapitałowych.

6. Przychody ze sprzedaży i segmenty sprawozdawcze

Grupa Qumak prowadzi ocenę finansową działalności operacyjnej w rozbiciu na linie biznesowe, oceniając wielkość sprzedaży, oraz marży II na projektach danej linii. Podział ten jest uwarunkowany specyfiką produktów i usług dostarczanych do odbiorców.

Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie EBIT (zysk operacyjny).

Wynik operacyjny wyliczany jest poprzez pomniejszenie zrealizowanego zysku brutto na sprzedaży danej linii biznesowej o poniesione bezpośrednio koszty sprzedaży oraz procentowy narzut kosztów pośrednich sprzedaży.

Segmenty operacyjne są przedstawiane w sposób spójny ze sprawozdawczością wewnętrzną dostarczaną głównemu decydentowi operacyjnemu, na podstawie której dokonuje on oceny wyników oraz decyduje o alokacji zasobów. Głównym decydem operacyjnym jest zarząd Spółki dominującej.

Wyodrębniono następujące segmenty operacyjne i sprawozdawcze:

Segment	Opis działalności segmentu
Data Center	Data Center to nowoczesne centrum technologiczne składające się z serwerowni i urządzeń wspierających jej funkcjonowanie. Grupa realizuje obiekty typu Data Center pełniąc rolę generalnego wykonawcy całej inwestycji. Tworzy koncepcje, projektuje, buduje, wyposaża w infrastrukturę IT i świadczy usługi serwisowe, a także wykonuje testy obciążeniowe.
Airport Automation	Rozwiązania obejmujące infrastrukturę lotniskową, systemy wspomagania i zarządzania terminalami lotniczymi oraz lądowiska dla śmigłowców. Kompleksowa oferta przedsiębiorstwa w tym obszarze obejmuje m.in.: systemy oświetlenia nawigacyjnego, systemy bagażowe i informacji pasażerskiej, systemy osłony meteorologicznej, systemy radionawigacji i radiokomunikacji oraz systemy ostrzegania przed oblodzeniem i budowę stacji radarów pogodowych. Portfolio firmy obejmuje rozwiązania dla nowobudowanych oraz modernizowanych lotnisk cywilnych, lotnisk wojskowych przekształcanych w Regionalne Porty Lotnicze, realizacje dla Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej oraz lądowiska dla śmigłowców.

Building Automation	<p>BMS i technologie budynkowe to nowoczesne, zintegrowane rozwiązania usprawniające zarządzanie obiektem, optymalizujące jego koszty utrzymania oraz gwarantujące wysoki poziom bezpieczeństwa obiektów. Systemy zarządzania obiektem, systemy bezpieczeństwa, systemy sterowania oświetleniem, systemy biometryczne, systemy teleinformatyczne oraz audio-video to domena tej linii biznesowej. Portfolio Spółki obejmuje wdrożenia w pojedynczych budynkach, w rozległych i rozproszonych obiektach oraz zespołach obiektów. Firma tworzy wszystkie produkty konieczne dla procesu inwestycyjnego, w tym: audyty, studia wykonalności, strategie rozwoju, koncepcje, projekty, realizacje, uruchomienia i szkolenia oraz świadczy usługi serwisowe.</p>
Software Development	<p>W ramach tej linii biznesowej Spółka zapewnia kompleksową realizację zintegrowanych systemów informatycznych od etapu poznania wymagań i przygotowania projektu po realizację oraz utrzymanie. Dobór architektury i narzędzi programistycznych następuje po szczegółowej analizie wymagań stawianych przed systemem. Oferta Spółki obejmuje również audyt, refaktoryzację i przejęcie utrzymania istniejących rozwiązań.</p>
Ekspozycje multimedialne	<p>Ekspozycje multimedialne to obszar oferujący nowoczesne rozwiązania wystawiennicze i multimedialne. Zastosowanie nowoczesnych technologii w przestrzeni publicznej pogłębiają zaangażowanie organizacji w dialog z odbiorcą indywidualnym. Firma oferuje pakiet usług polegających na projektowaniu, produkcji, wdrożeniu, utrzymaniu i rozwoju ekspozycji ze szczególnym uwzględnieniem technologii multimedialnych i interaktywnych dla potrzeb muzeów, centrów nauki, edukacji.</p>
Desktop Management Services	<p>Oferowane przez Spółkę usługi wsparcia bezpośredniego u klienta, serwisu sprzętu komputerowego, serwerów i urządzeń aktywnych służą zapewnieniu ciągłości działania infrastruktury IT, redukcji kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw, zmniejszeniu ryzyka przy jednoczesnym zwiększeniu bezpieczeństwa oraz optymalizacji procesów. Spółka oferuje kompleksowy pakiet usług, gwarantujący sprawne działanie systemów informatycznych klientów.</p>
Sprzedaż sprzętu komputerowego i licencji	<p>Segment obejmuje sprzedaż sprzętu i licencji zgodnie z zamówieniem klienta, nie objęty wyżej wymienionymi rozwiązaniami.</p>
Pozostałe	<p>Segment obejmuje zagregowane linie biznesowe nie spełniające na moment prezentacji progów ilościowych i wartościowych, takie jak: Business Intelligence & Big Data, Contact Center, Business Continuity & Data Security, Outsourcing kadry IT, Smart City.</p>

Więcej informacji na temat segmentów (linii biznesowych) przedstawiono w pkt 4 niniejszego Sprawozdania.

Przychody netto oraz wynik operacyjny są prezentowane zgodnie z zasadami określonymi w polityce rachunkowości.

Ze względu na inne podejście do rozliczenia kosztów handlowych, przy wyliczaniu rentowności segmentów zastosowano metodę rozliczenia czasu pracy poniesionego bezpośrednio na dany kontrakt, a co za tym idzie na dany segment. Proporcjonalnie do poniesionych kosztów bezpośrednich danego segmentu naliczono koszty pośrednie handlowe, realizacji oraz wsparcia i rozwoju. Koszty ogólnego zarządu nie są rozliczane na segmenty. Całe zestawienie rentowności segmentów daje wynik zgodny z wynikiem operacyjnym Spółki.

Aktywa, wartości niematerialne oraz zobowiązania nie są przypisywane ewidencyjnie do segmentów.

Finansowanie Spółki, podatek dochodowy, pozycje kosztów zarządu oraz pozostałych przychodów/kosztów netto są zarządzane na poziomie Spółki i nie są alokowane do segmentów operacyjnych.

Dla wszystkich segmentów stosowane są jednolite zasady rachunkowości oparte na polityce właściwej sprawozdawczości finansowej. Nie występują transakcje sprzedaży pomiędzy poszczególnymi segmentami.

Segmenty	Przychody ze sprzedaży		Wynik operacyjny	
	2016	2015	2016	2015
Data Center	67 638	83 302	501	-3 231
Airport Automation	27 628	160 458	464	8 801
Building Automation	58 063	134 793	204	11 864
Software Development	12 647	23 847	945	-20 127
Ekspozycje multimedialne	46 249	25 451	-2 333	829
Desktop Management Services	63 704	63 431	7 797	-11 055
Sprzedaż sprzętu komputerowego i licencji	70 327	79 904	-5 649	1 213
Pozostałe segmenty	82 150	149 703	5 325	17 766
Przychody netto ze sprzedaży ogółem	428 406	720 889		
	Pozostałe przychody/ koszty operacyjne niepodlegające alokacji do segmentów operacyjnych		-17 589	1 274
	koszty ogólnego zarządu		-20 959	-15 668
	Strata z działalności operacyjnej		-31 293	-8 334

W 2016 roku żaden z odbiorców, ani dostawców nie przekroczył poziomu 10% ogółu obrotów Spółki.

Spółka prowadzi działalność operacyjną głównie na terytorium Polski. Sprzedaż eksportowa jest obecnie incydentalna i nie ma znaczącego udziału w sprzedaży i wynikach Spółki.

7. Opis umów znaczących i istotnych dla działalności Grupy i innych ważnych zdarzeń

Poniżej zaprezentowano:

- umowy znaczące w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 44 lit b. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, przy czym kryterium uznania umowy za znaczącą jest wartość przychodów ze sprzedaży grupy kapitałowej emitenta za okres ostatnich czterech kwartałów obrotowych, zawarte w 2016 roku oraz aneksy do umów spełniających kryterium umów znaczących
- inne umowy zawarte w 2016 roku istotne dla działalności Grupy oraz
- zdarzenia ważne dla działalności Grupy, wyróżnienia, przyznane nagrody oraz miejsca w rankingach rynkowych.

Umowy znaczące oraz istotne dla działalności Grupy

Zawarcie umowy na wykonanie ekspozycji multimedialnej w EC1

Umowa na wykonanie ekspozycji multimedialnej w łódzkim kompleksie EC1 została zawarta 14 stycznia 2016 r. przez konsorcjum w składzie: Qumak S.A. (w roli lidera) MAE Multimedia Art & Education (spółka zależna) oraz estońskie Museko. Przedmiotem umowy jest zaaranżowanie, wykonanie i wyposażenie ekspozycji Centrum Nauki i Techniki w Łodzi.

Projekt podzielony jest na cztery osobne zadania. Podpisana umowa przewiduje wykonanie pierwszego z nich oraz opcjonalnie trzech pozostałych. Zadanie pierwsze jest warte 19.998 tys. zł netto. Obejmuje ono

zaprojektowanie i wykonanie m.in. dwóch ścieżek tematycznych: „Przetwarzanie energii” oraz „Mikroświat-Makroświat”; strefy wejścia, portalu internetowego, gry strategicznej oraz systemu identyfikacji wizualnej. Wykonawcy dostosują również i zaaranżują pomieszczenia ekspozycyjne oraz przeprowadzą szkolenia pracowników z obsługi wszystkich zainstalowanych elementów. Realizacja zadania ma zakończyć się w IV kw. 2016 r.

W dniu 29 kwietnia 2016 r. Spółka otrzymała informację o rozszerzeniu zlecenia o wykonanie ekspozycji zatytułowanej „Rozwój wiedzy i cywilizacji”, za co otrzyma wynagrodzenie netto w kwocie 10.524 tys. zł. Następnie w dniu 29 sierpnia 2016 spółka otrzymała informację o rozszerzeniu zlecenia na wykonanie ostatniego etapu i dokończenie ekspozycji zatytułowanej „Mikroświat -Makroświat” o wartości 2.224 tys. zł netto. Całkowita wartość prac wykonywanych przez konsorcjum na podstawie ww. umowy wynosi 32.986 tys. zł netto.

Zawarcie umowy z czołowym dostawcą usług na rynku komunikacyjnym na adaptację Data Center

Umowa z dnia 25 marca 2016 r., na wykonanie generalnej przebudowy obiektu, modernizacji pomieszczeń oraz instalację systemów klimatyzacji i systemów energooszczędnych. Dzięki wykonanym pracom zamawiający zyska przestrzeń przeznaczoną na komercyjne zastosowania i będzie świadczyć usługi kolokacyjne dla największych firm sektora finansowego. Wartość umowy to 5.828 tys. zł netto.

Zawarcie umowy na dostawę Infrastruktury IT oraz obsługi serwisowej z Siłami Zbrojnymi RP

W dniu 6 maja 2016 r. konsorcjum z udziałem Qumak S.A. (jako lider konsorcjum), podpisało umowę na dostarczenie infrastruktury IT dla Sił Zbrojnych RP. Przedmiotem umowy jest dostarczenie 167 serwerów oraz świadczenie trzyletniej obsługi serwisowej. Wartość kontraktu to 10.492 tys. zł netto.

Zawarcie umowy na dostarczenie urządzeń mobilnych oraz świadczenie usług serwisowych

W dniu 28 kwietnia 2016 roku, Spółka podpisała umowę na dostawę oraz 36-miesięczną obsługę serwisową, kilkunastu tysięcy urządzeń mobilnych dla jednej ze spółek Skarbu Państwa. Wartość umowy to 26 609 tys. zł netto. W ramach umowy Spółka wdroży proces serwisowania, świadczyć będzie usługi w ramach pierwszej linii wsparcia, zabezpieczy zapas części serwisowych oraz ich logistykę. Wykona także naprawy pozagwarancyjne dla blisko 17 tys. szt. urządzeń.

Zawarcie umowy na dostarczenie systemu magazynowania energii z Energa-Operator

W dniu 8 kwietnia 2016 r. Qumak (jako lider konsorcjum) podpisał umowę z Energa-Operator na dostarczenie systemu magazynowania energii elektrycznej. Jest to pierwszy w Polsce tego typu magazyn działający w Lokalnym Obszarze Bilansowania (LOB). Wartość kontraktu wynosi 6.729 tys. zł netto.

W ramach kontraktu dostarczony i uruchomiony zostanie system magazynowania energii elektrycznej o mocy nominalnej nie mniejszej niż 750kW w obu kierunkach pracy i pojemności nie mniejszej niż 1500kWh. Dodatkowo zapewni wsparcie techniczne, szczególnie w zakresie przyłączania magazynu energii do systemu elektroenergetycznego spółki Energa-Operator.

Projekt zostanie zrealizowany w ciągu 22 tygodni od zawarcia umowy. Po zakończeniu prac przez 18 miesięcy Qumak będzie świadczyć usługi gwarancyjne.

Zawarcie umowy na realizację usług Outsourcingu IT w Grupie Kapitałowej Kęty S.A.

Zawarta umowa jest kontynuacją współpracy podjętej 6 lat temu. Umowa obejmuje okres od 2016 do 2019 roku, a jej wartość w całym okresie przekracza 4.700 tys. zł. W ramach kontraktu Qumak przejął obsługę całego środowiska IT klienta (hardware oraz częściowo software).

Zawarcie umowy z Energa-Operator na obsługę Telefonicznego Centrum Zgłoszeniowego

W dniu 26 sierpnia 2016 r. Qumak S.A. podpisał kontrakt na trzyletnią obsługę zgłoszeń telefonicznych i e-mailowych do centrum awaryjnego i dystrybucyjnego ENERGA-Operator. Zlecenie podzielone jest na cztery obszary zadaniowe. Pierwszy obszar obejmuje podstawowe działania związane z przyjmowaniem, rejestracją i udzielaniem informacji w zakresie m.in.: zgłoszeń zagrożenia życia lub mienia wynikających z procesu dystrybucji energii elektrycznej, zgłoszeń dotyczących przerw w dostawach energii oraz przyłączeń, eksploatacji sieci, rozliczeń i windykacji. Przewidywana liczba obsługiwanych zapytań ze strony klientów ENERGA-Operator to 82,5

tys. w skali miesiąca. Ta część kontraktu o wartości ok. 7 102 tys. zł netto, jest gwarantowana przez Zamawiającego. Kolejne trzy obszary rozszerzające są opcjonalne i mogą być zlecone w każdej chwili do 30 czerwca 2019 r. Kontrakt będzie obsługiwany całodobowo w otwartym na początku sierpnia przez Qumak Centrum Usług Service Desk w Płocku. Całkowita wartość wszystkich obszarów wynosi 11 144 tys. zł netto.

Zawarcie umowy z Drugą Regionalną Bazą Logistyczną na dostawę AWOS

Umowa zawarta z Drugą Regionalną Bazą Logistyczną w dniu 21.11.2016 r. przewiduje dostawę Automatycznych Systemów Pomiarów Parametrów Meteorologicznych (AWOS) w siedmiu bazach lotnictwa wojskowego na terenie całego kraju. Systemy zostaną wdrożone w Bazach Lotnictwa Taktycznego m.in. w Poznaniu-Krzesiny, Mińsku Mazowieckim, Malborku, a także w Bazie Lotnictwa Transportowego w Powidzu oraz w Bazie Bezzałogowych Statków Powietrznych w Mirosławcu.

Wartość kontraktu wynosi 13.999 tys. zł.

Zamówienie obejmuje projekt, dostawę, instalację i uruchomienie systemów AWOS. W ramach prac m.in. zostanie wdrożona niezbędna infrastruktura energetyczna i teletechniczna oraz dostarczone i zainstalowane czujniki, serwery i terminale potrzebne do obsługi funkcjonowania systemów AWOS i centralnego systemu, służącego ich monitorowaniu, który będzie zlokalizowany w Szefostwie Służby Hydrometeorologicznej Sił Zbrojnych RP w Warszawie

Zawarcie umowy z Ministerstwem Finansów na wykonanie zintegrowanego systemu zarządzania infrastrukturą techniczną

31 listopada 2016r. Spółka zawarła umowę na zaprojektowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania infrastrukturą techniczną dla Ministerstwa Finansów.

Wartość kontraktu wynosi 10.811 tys. zł netto (z możliwością rozszerzenia o prawo opcji do 16 500 tys. zł netto).

W ramach umowy Spółka przygotowuje projekt budowlano-wykonawczy kompletnej instalacji systemu zarządzania infrastrukturą techniczną, która powstanie w budynku Ministerstwa oraz wykona zaawansowane technologicznie systemy automatyki budynkowej, elektroniczne systemy bezpieczeństwa, instalacje teletechniczne, elektryczne, przeciwpożarowe oraz instalacje sanitarne. Przedmiot umowy w ramach prawa opcji może zostać wyposażony w rozwiązanie BIM (ang. Building Information Modeling), służące przekazywaniu informacji o budynku w formie trójwymiarowego obrazu.

Zakończenie podstawowego zakresu prac zaplanowano na wrzesień 2018 roku, natomiast zadania opcjonalne muszą zostać zrealizowane nie później niż do marca 2019.

Symulator SIMTRAQ na targach InnoTrans w Berlinie

W dniach 20-24 września Qumak S.A. prezentowała mobilny symulator lokomotywy na targach InnoTrans w Berlinie. Na berlińskich targach pokazano najbardziej zaawansowaną wersję symulatora – mobilne centrum szkoleniowe w naczepie TIR, zawierające trzy pomieszczenia: stanowisko szkoleniowe - w pełni odzwierciedlające warunki prowadzenia pojazdu szynowego; zainstalowane na platformie ruchomej, odzwierciedla wszystkie siły oddziałujące na maszynistę, jest wyposażone w ekrany wysokiej rozdzielczości (4K), pulpity maszynisty wykonane z oryginalnych komponentów oraz system audio stanowisko instruktora oraz salę konferencyjną.

Symulator SIMTRAQ przeznaczony jest przede wszystkim dla przewoźników kolejowych, przedsiębiorstw prowadzących szkolenia maszynistów i szkół kolejowych. Maszyniści ćwiczą zachowania w trudnych sytuacjach na realnych trasach. Doskonając swoje umiejętności zwiększają bezpieczeństwo pasażerów i wszystkich uczestników ruchu kolejowego.

Symulator powstał na podstawie Projektu Demonstrator+. W ramach podpisanych umów Qumak uruchomił i kontynuuje projekt współfinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, którego efektem jest opracowanie pierwszego produktu pod marką Qumak – symulatora lokomotywy. Powyższy projekt jest

realizowany w ramach konsorcjum (IKKU Sp. z o.o., Instytut Kolejnictwa, Wojskowa Akademia Techniczna) którego celem jest zbudowanie i uruchomienie demonstratora technologii w celu komercjalizacji.

InnoTrans to największe na świecie targi transportu szynowego. Wśród tysięcy wystawców są największe światowe firmy (m.in. Siemens, Huawei), nie brakuje również polskich przedsiębiorców, produkujących pociągi, jak PESA, czy Newag.

Miejsce Qumak S.A., jednostki dominującej w opublikowanych rankingach

Według raportu Computerworld TOP 200, Qumak zajął pierwsze miejsce w kategorii firm IT o największych przychodach ze sprzedaży usług integracyjnych.

Szczegółowe wyniki poszczególnych kategorii Raportu Computerworld TOP 200, w których Spółka zajęła wysokie pozycje:

Lider (1. miejsce) :

Największy dostawca usług integracyjnych

Największy dostawca usług centrów i przetwarzania danych

Największy dostawca rozwiązań i usług IT dla sektora przemysłowego i budowlanego

Największy dostawca rozwiązań i usług IT dla sektora transportu, spedycji i logistyki

Najwięksi dostawcy usług IT – 5. miejsce

W rankingu ITwiz Best100 Qumak znalazł się na liście 10 największych firm IT na polskim rynku.

Lider (1. miejsce):

Firma IT o największych przychodach ze sprzedaży usług integracyjnych

Firma IT o największych przychodach z sektora przemysłowego

Firma IT o największych przychodach z sektora transportu, logistyki i spedycji

W rankingu IT@BANK Qumak znalazł się na 3. Miejscu w kategorii „potencjał rozwojowy”

Nagrody przyznane Spółce dominującej

- Pierwszy w Polsce **modułowy magazyn energii**, który zrealizowano w konsorcjum z Qumak jako liderem, został **nagrodzony na międzynarodowych targach energetycznych ENERGETAB 2016!** pucharem Izby Gospodarczej Energetyki i Ochrony Środowiska. Jest to pierwszy w Polsce tego typu magazyn, działający w Lokalnym Obszarze Bilansowania. Służy gromadzeniu energii i wykorzystywaniu jej do bilansowania systemu energetycznego oraz poprawy jakości energii elektrycznej. Jest jednym z kluczowych elementów budowy nowoczesnych sieci Smart Grid. Zapotrzebowanie na tego rodzaju rozwiązanie na polskim rynku energetycznym jest wyraźne, a nasze doświadczenie będzie ważnym atutem w przyszłych postępowaniach przetargowych.
- Utrzymano najwyższy status partnerski **Hewlett Packard Enterprise: Platinum Partner**. Platynowy status partnerski to też ważna przewaga rynkowa nad konkurencją w projektach bazujących na rozwiązaniach HPE
- W czternastej edycji rankingu **Perła Polskiej Gospodarki Qumak zdobył certyfikat w kategorii Perły Duże**. W zestawieniu przygotowywanym przez anglojęzyczny magazyn Polish Market biorą udział największe firmy z polskiego rynku. Certyfikat przyznano naszej spółce „za konsekwentną realizację polityki i strategii przedsiębiorstwa oraz pozycję lidera wśród najbardziej dynamicznych i najbardziej efektywnych przedsiębiorstw w Polsce”.
- Podczas dorocznego wydarzenia **Huawei Elite Congress**, spółka otrzymała tytuł **Elite Club Partner**, tym samym dołączając do grona partnerów Huawei z Europy Wschodniej i Skandynawii. Partnerstwo zapewnia Spółce stały dostęp do najnowszych rozwiązań technologicznych, jak również umożliwia uczestnictwo w kontraktach z wykorzystaniem sprzętu Huawei w konkurencyjnych cenach.

8. Wskazanie i ocena czynników oraz nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności Grupy za dany okres

Informacja na temat przebiegu sporu pomiędzy Qumak S.A. (jednostka dominująca) w sprawie realizacji projektu, budowy i wdrożenia informatycznego systemu osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK)

W dniu 28 czerwca 2016 r. do Qumak S.A. wpłynęło pismo, w którym Skarb Państwa – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, działając w imieniu własnym oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego (dalej jako Zamawiający), składa oświadczenie o odstąpieniu od Umowy z dnia 29 sierpnia 2013 r. w części odnoszącej się do Etapu 5. Tzw. Oświadczenie zostało złożone na podstawie art. 491 par 2 Kodeksu cywilnego. Jako powód odstąpienia Zamawiający podał pozostawanie w zwłoce w stosunku do określonego w Umowie terminu zakończenia Etapu 5.

Przedmiotem ww. Umowy jest projekt, budowa i wdrożenie informatycznego systemu osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK) oraz świadczenie usługi gwarancyjnej po wdrożeniu tego systemu przez okres 5 lat. Za wykonanie przedmiotu Umowy przewidziano wynagrodzenie w kwocie 50.640.475,61 zł netto. Etap 5, którego dotyczy oświadczenie o odstąpieniu, polegał na wdrożeniu produkcyjnym systemu ISOK.

Stanowisko wyrażone w oświadczeniu Zamawiającego jest w ocenie Zarządu Qumak niezrozumiałe i niemające oparcia w faktach. Zamawiający wskazał jako powód zwłokę w realizacji kontraktu, podczas, gdy wszystkie prace będące w zakresie leżącym po stronie wykonawcy zostały wykonane zgodnie z Opisem Przedmiotu Zamówienia (OPZ).

W dniu 7 września 2016 r. Spółka wystawiła fakturę na kwotę 23.009.185,98 zł netto za wykonanie produktów etapu 5 zgodnie z umową, jednak nie została ona przyjęta przez Zamawiającego. Jednocześnie Spółka kwestionując skuteczność ww. oświadczenia, wezwała Zamawiającego do przystąpienia do odbioru przedmiotu umowy, tj. wykonanego Systemu ISOK. Wobec odmowy, Spółka wszczęła procedurę złożenia do depozytu sądowego wykonanego Systemu ISOK oraz żąda od Zamawiającego zapłaty wynagrodzenia.

Spółka nie ujęła w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przychodu wynikającego z wystawienia wyżej wskazanej faktury.

W związku z nieprzyjęciem faktury przez Zamawiającego, przychód nie został rozpoznany. Skutkiem wystawienia powyższej faktury była konieczność naliczenia podatku VAT od tej faktury i odprowadzenia tego podatku dochodowego do Urzędu Skarbowego w kwocie powyżej ok. 5 mln zł. Zarząd oczekuje, że rozliczenie rozrachunków z tytułu odprowadzonego podatku VAT może nastąpić w I półroczu 2017 r. Realizacja projektu ISOK została rozliczona na koniec I półroczu 2016 r. (zaprzeszono wyceny kontraktu ISOK jako kontraktu długoterminowego).

W dniu 11 października 2016 r. Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Warszawie pozew o zapłatę przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy oraz Skarb Państwa – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (dalej: „KZGW”, „Zamawiający”) na rzecz Spółki kwoty 29.591.747,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi, z tytułu wynagrodzenia za wykonanie Systemu ISOK.

W dniu 21 października 2016 r. do Spółki wpłynęło wezwanie od Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (dalej jako Zamawiający) do zapłaty kary umownej za odstąpienie od Umowy z dnia 29 sierpnia 2013 r., w wysokości 30% wynagrodzenia netto za wykonanie Umowy, tj. 15,2 mln zł. Według Zarządu, zgodnie z treścią oświadczenia o odstąpieniu, nie ma podstaw do naliczania przez Zamawiającego kar za odstąpienie od Umowy z winy wykonawcy.

Spółka informuje że obecnie trwają negocjacje w celu ugodowego zakończenia ww. sporu.

Informacja na temat zakończenia spraw spornych oraz ostatecznego rozliczenia za prace wykonane na Stadionie Narodowym przez Qumak S.A.

W efekcie prowadzonych rozmów zmierzających do ugodowego zakończenia wszelkich sporów prawnych oraz ostatecznego rozliczenia roszczeń Konsorcjum spółek Elektrobudowa SA, Qumak S.A. i Agat S.A. (dalej jako EQA)

za prace wykonane w ramach realizacji budowy Stadionu Narodowego wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Warszawie, w dniu 11 listopada 2016 r. nastąpiło złożenie do depozytu notarialnego, przez ELEKTROBUDOWA SA jako lidera EQA oraz przez pozostałe strony sporu, w ramach postępowania ugodowego, oświadczeń dotyczących zrzeczenia się roszczeń związanych ze sporem.

Złożenie ww. dokumentów w depozycie notarialnym było ostatnim etapem postępowania przed zawarciem ugody sądowej między Skarbem Państwa oraz NCSR a Zurich Insurance plc - gwaranta należytego wykonania inwestycji, w następstwie której nastąpiło uregulowanie roszczeń EQA. Z chwilą skutecznego zawarcia ww. ugody sądowej oraz dokonania płatności, oświadczenia o zrzeczeniu się roszczeń przekazane do depozytu dnia 11 listopada 2016 r., zostały wydane ich adresatom i wywołują skutki prawne.

Posiedzenie sądowe na którym doszło do zawarcia ww. ugody miało miejsce 14 listopada 2016 r.

Spółka Qumak S.A. utworzyła w 2013 roku odpis aktualizujący na całą kwotę należności spornych i przeterminowanych związanych z ww. projektem w wysokości 6,4 mln zł. Odpis ten został rozwiązany, co bezpośrednio wpłynęło na wynik Spółki za okres III kwartału 2016 r.

9. Wydarzenia po dacie bilansowej

Zmiany w składzie Zarządu Spółki dominującej

W dniu 31 stycznia 2017 r. Jacek Suchenek złożył rezygnację z pełnienia funkcji w Zarządzie Spółki. W dniu 8 lutego Rada Nadzorcza powołała do pełnienia funkcji Wiceprezesa w Zarządzie Spółki Pana Włodzimierza Jacka Kaweckiego począwszy z dniem rozpoczęcia sprawowania funkcji począwszy od 10 lutego 2016 r.

Przyjęcie strategii Qumak S.A. i Grupy Kapitałowej na lata 2017-2020

W dniu 15 stycznia 2017 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o zatwierdzeniu Strategii Grupy Kapitałowej Qumak S.A. na lata 2017-2020.

Wdrożenie przyjętej Strategii rozwoju Spółki i jej grupy kapitałowej zakłada osiągnięcie niżej wymienionych celów w perspektywie 2020 roku:

- 20 mln zł zysku operacyjnego,
- 20% marży z produktów własnych,
- 20% marży z outsourcingu,
- 20% udział sprzedaży za granicą
- 60 % udział sprzedaży na rynku komercyjnym
- uzyskanie dodatniej rentowności operacyjnej od 2017 r.

Szerzej kluczowe założenia strategiczne, fazy jej implementacji opisane są w dalszej części niniejszego Sprawozdania z działalności w rozdziale: Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju oraz opis perspektyw rozwoju działalności Spółki

Zawarcie umów istotnych dla działalności Spółki dominującej:

1. Umowa z Uniwersytetem Jagiellońskim – Wydziałem Chemii

W ramach zawartej w dniu 2 marca 2017 r. umowy Qumak zaprojektuje nową architekturę sieciową. W przedmiocie umowy jest również dostawa urządzeń, montaż, konfiguracja oraz produkcyjne uruchomienie nowych urządzeń. Wartość kontraktu to 5.145 tys. zł.

2. Umowa z Resortowym Centrum Zarządzania Siecią i Usługami Teleinformatycznymi

Umowa została zawarta w konsorcjum z Cloudware w dniu 2 lutego 2017 r. W ramach realizacji umowy Spółka dostarczy i wdroży system obsługujący przyjmowanie zgłoszeń użytkowników oraz monitorujący ich rozwiązywanie. Termin realizacji umowy określono na 7 miesięcy. Wartość umowy to 4.846 tys. zł netto (z opcją rozszerzenia do ponad 7.000 tys. zł).

Zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia na dzień 19 maja 2017 r.:

Qumak S.A. identyfikując potrzeby dodatkowego finansowania bieżącej działalności Grupy, podjęła kroki w celu zabezpieczenia zapotrzebowania na kapitał obrotowy. Umożliwi on Spółce dalszy rozwój i realizację strategii, w tym pozyskiwanie nowych kontraktów również tych dofinansowywanych z funduszy unijnych. Spółka zamierza przeprowadzić emisję obligacji do kwoty 30 mln zł, w tym celu doszło do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia na dzień 19.05.2017r. obejmującego swoim porządkiem obrad wyrażenie zgody na emisję przez walne zgromadzenie. Kolejno Spółka podejmie kroki celem podwyższenia kapitału do 30 mln zł poprzez emisję akcji. Pozyskane w ten sposób środki posłużą do wykupienia obligacji wyemitowanych na podstawie uchwały NWZ, a tym samym poprawienia struktury kapitału spółki.

Po dacie bilansowej nie doszło do innych zdarzeń mających istotne znaczenie dla Spółki.

10. Informacje o akcjach i akcjonariacie Spółki dominującej

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania wysokość kapitału zakładowego Spółki dominującej wynosi 10.375.082,00 zł.

Ogólna liczba głosów na walnym zgromadzeniu, wynikających ze wszystkich wyemitowanych akcji Spółki odpowiada liczbie akcji i wynosi 10.375.082 głosów.

Wszystkie akcje Spółki są akcjami na okaziciela, a ich wartość nominalna wynosi 1 zł.

Poniżej wskazano wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki wg. stanu na dzień 31 grudnia 2016r. Zestawienie zostało sporządzone na podstawie informacji przekazywanych przez akcjonariuszy na podstawie art. 69 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (chyba, że podano inaczej).

Stan akcjonariatu na 31.12.2016 r.

Według wiedzy Spółki na dzień 31.12.2016 r. akcjonariuszami, którzy bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne posiadali co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki byli:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym w %	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ w %
OFE PZU „Złota Jesień”	558.000	5,38%	558.000	5,38%
PTE Allianz Polska S.A.	989.603	9,54%	989.603	9,54%
Aviva Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva BZ WBK SA	756.000	7,29%	756.000	7,29%
Nationale-Nederlanden OFE**	1.037.757	10%	1.037.757	10%
Altus TFI S.A.*	540.861	5,21%	540.861	5,21%

Powyższe zestawienie zostało sporządzone na podstawie wykazu akcjonariuszy uprawnionych do udziału w ZWZ (stan na 14 czerwca 2016r.).

*Wartości dla Altus TFI S.A. zostały podane na podstawie otrzymanego przez Spółkę w dniu 6 września 2016 roku, zawiadomienia od Altus TFI S.A. o przekroczeniu progu 5% w ogólnej liczbie głosów w Spółce. Zmiana udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce nastąpiła na skutek rozliczenia w dniu 1 września 2016r. transakcji nabycia na rynku regulowanym akcji Spółki.

** Powyższe zestawienie uwzględnia informację otrzymana przez Spółkę w dniu 4 stycznia 2017r. od Nationale Nederlanden Powszechnie Towarzystwo Emerytalne zarządzające funduszami: Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (OFE) oraz Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny (DFE), o zwiększeniu przez OFE i DFE stanu posiadania akcji Spółki powyżej 10% głosów na jej walnym zgromadzeniu. Przekroczenie przez OFE i DFE progu 10% ogólnej liczby głosów w Spółce nastąpiło w wyniku transakcji nabycia akcji Spółki na rynku regulowanym w dniu 29 grudnia 2016r.

Po dniu bilansowym nastąpiły następujące zmiany w akcjonariacie:

W dniu 6 marca 2017r. Spółka otrzymała zawiadomienie przesłane przez Altus Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., działające w imieniu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez ALTUS TFI S.A., powiadamiające o zwiększeniu przez ALTUS TFI S.A. udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce oraz o przekroczeniu progu 10% w ogólnej liczbie głosów w Spółce.

Po zmianie udziału, na skutek rozliczenia transakcji w dniu 2 marca 2017 r., fundusze inwestycyjne zarządzane przez ALTUS TFI S.A. łącznie posiadają 1.039.324 akcji Spółki, co stanowi 10,02% kapitału zakładowego Spółki, uprawniających do wykonywania 1.039.324 głosów w Spółce, co stanowi 10,02% w ogólnej liczbie głosów w Spółce.

Spółki z Grupy Kapitałowej nie nabywały w okresie sprawozdawczym akcji i udziałów własnych.

11. Polityka dywidendy Spółki dominującej oraz informacja o wypłaconej dywidendzie

Strategicznym celem Zarządu Qumak S.A. jest podniesienie wartości Spółki dla akcjonariuszy poprzez wzrost kursu akcji Spółki oraz zwiększenie stopy zwrotu z posiadanych akcji w wyniku realizacji polityki dywidendy.

Spółka zamierza dzielić się zyskiem z akcjonariuszami. Intencją Zarządu jest rekomendowanie Walnemu Zgromadzeniu wypłaty dywidendy na poziomie od około 30 do 70 proc zysku netto osiągniętego przez Spółkę.

Wpływ na rekomendację Zarządu odnośnie wypłaty dywidendy każdorazowo ma aktualna sytuacja finansowa Spółki, a w szczególności wysokość osiągniętego zysku netto, bieżące oraz planowane nakłady inwestycyjne oraz realizowane projekty i istniejące zobowiązania. Wszystkie te czynniki, a także perspektywy Spółki w danej sytuacji rynkowej podlegają analizie i ocenie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki, która rokrocznie opiniuje rekomendację Zarządu dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy odnośnie wypłaty dywidendy.

W 2015 i 2016 roku nie dokonano wypłaty ani nie deklarowano wypłaty dywidendy ani zaliczek na dywidendę ze względu na osiągnięte straty. Spółka nie deklarowała również wypłaty dywidendy.

12. Rynki zbytu i zaopatrzenia oraz uzależnienie od odbiorców i dostawców

Grupa Kapitałowa realizuje swoje obecne przychody praktycznie wyłącznie na rynku krajowym. Głównymi odbiorcami są instytucje rynku publicznego, a także przedsiębiorstwa handlowe i usługowe. Znaczącymi kontrahentami są także przedsiębiorstwa z sektora budowlanego, telekomunikacyjnego i finansowego. Ze względu na dużą liczbę odbiorców nie występuje uzależnienie od konkretnego odbiorcy. Dwudziestu największych odbiorców zrealizowało ogółem 70% obrotów ze sprzedaży towarów i usług. W 2016 roku żaden z odbiorców nie przekroczył poziomu 10% ogółu obrotów Spółki.

Zakupy towarów materiałów i usług realizowane są na rynku krajowym. Zakupy za granicą zdarzają się sporadycznie. Ze względu na szerokie spektrum oferowanych przez Spółkę produktów, towarów i usług, także w zakresie zaopatrzenia nie występuje uzależnienie od konkretnych dostawców. Dwudziestu największych

dostawców zrealizowało w ciągu 2016 roku 54% wartości ogółu dostaw do Spółki. W 2016 roku żaden dostawca nie przekroczył 10% ogółu obrotów Spółki.

13. Działania w zakresie badań i rozwoju Grupy

Grupa Kapitałowa Qumak S.A. postrzega działania na rzecz Badań i Rozwoju jako istotny element definiowania przyszłych działań oraz oferty Spółki.

Misją działu Badań i Rozwoju, jest wspieranie i tworzenie silnej marki partnera biznesowego, budującego i rozwijającego innowacyjne rozwiązania technologiczne oraz kreującego rynek nowoczesnych technologii. Wykorzystuje blisko trzydziestoletnie doświadczenie firmy i łączy szerokie możliwości jej specjalistycznych działów, aby we współpracy z instytucjami naukowymi i nowatorskimi firmami, tworzyć i komercjalizować innowacyjne projekty technologiczne.

Strategiczny cel Działu Badań i Rozwoju, czyli budowa i rozwój innowacyjnych projektów technologicznych we współpracy ze środowiskiem naukowym, zbiega się z programem realizowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Horyzont 2020” - największym dotychczas tego typu programem finansowania badań naukowych i innowacji w Unii Europejskiej.

W roku 2016 otworzyło się wiele programów, które wspierały podmioty gospodarcze zarówno w zakresie aktywności B+R ale też wspierały budowę zaplecza laboratoryjnego. Spółka koncentrowała się na dwóch obszarach, złożeniu wniosków o dofinansowanie w dziedzinach dających szansę na poszerzenie oferty oraz zakończenia z sukcesem kluczowego projektu inwestycyjnego jakim był symulator Lokomotywy. Z dniem 30 listopada 2016 roku, projekt UOD-DEM-501-1/01 został formalnie oraz faktycznie zakończony z sukcesem. Rozumieć przez to należy, że zostały osiągnięte wszystkie założone w tym projekcie cele. Jednym z nich było wytworzenie pilotażowej instalacji prototypu symulatora. Projekt miał nie tylko wymiar czysto badawczy, przede wszystkim umożliwił wybudowanie demonstracyjnej wersji produktu, opartej w całości o krajowe technologie i rozwiązania. Qumak podjął szereg działań propagujących rozwiązanie nie tylko na rynku krajowym, ale też na międzynarodowych targach branży kolejowej w Berlinie (InnoTrans 2016). Produkt stworzony przez Spółkę zyskał bardzo pozytywne oceny co umożliwiło rozpoczęcie procesu komercjalizacji, który w pierwszym kwartale 2017 roku, powinien przynieść już pierwsze efekty. Całkowity koszt realizacji projektu symulatora wyniósł 13.090 tys. zł. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zobowiązuje się udzielić dofinansowania na realizację projektu w kwocie 8.242 tys. zł.

W roku 2016 realizowano też szereg projektów inwestycyjnych na mniejszą skalę, finansowanych ze środków własnych Spółki. Projekty te przede wszystkim weryfikowały koncepcję badań w zakresie automatycznych pomiarów jakości powietrza oraz rozbudowy funkcjonalności, skonstruowanego w ubiegłym roku, pierwszego polskiego magazynu energii. Dodatkowo Spółka podjęła skuteczne starania o dołączenie do projektu unijnego E-Impact Action, gdzie będzie odpowiadać za budowę systemu obsługi Intermodalnej portu w Baltic Container Terminal w Gdyni i komunikacji zgodnie z nowym standardem europejskim e-frachtu (nowy standard ISO). Działania związane z prowadzeniem projektów wewnętrznych zostały pod koniec roku wsparte uczestnictwem Qumak S.A. w szeregu konkursów prowadzonych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Rozstrzygnięcia i efekty tych konkursów będą miały miejsce w pierwszych dwóch kwartałach 2017 roku.

14. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju oraz opis perspektyw rozwoju działalności Grupy Kapitałowej

W ocenie Zarządu Qumak S.A. wpływ na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej w perspektywie kolejnych kwartałów będą miały następujące czynniki:

Czynniki zewnętrzne

Najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na sytuację Grupy Qumak S.A. będzie miał rozwój rynku zaawansowanych technologii, szczególnie coraz intensywniejszy proces wkraczania ich we wszystkie segmenty gospodarki oraz w życie obywateli. Zgodnie z wyliczeniami ekspertów branżowych, rynek IT w Polsce rozwija się

w stałym 4-5% tempie rocznie, osiągając dużo wyższą dynamikę, niż to miało miejsce w skali świata. Jego obecna wartość oceniana jest na około 34 mld zł. Na 2017 r. prognozowany jest wzrost na poziomie 5,5% do 35,8 mld zł.

W najbliższych kwartałach decydującą kwestią dla całej branży będzie stopień wykorzystania środków unijnych z perspektywy 2014-20. Dotychczas poziom absorpcji dotacji był bardzo niski i wyniósł, według różnych szacunków, do 20%. Zwiększenie tempa wydatkowania tych środków spodziewane jest na drugą połowę 2017 roku.

Według firmy badawczej IDC jednymi z wyższych wskaźników wzrostu będą usługi outsourcingowe, których udział w rynku usług IT w latach w 2018 r. wzrośnie do 21,9% . Największą dynamikę odnotują usługi hostingu infrastruktury (17,5% CAGR do 2018 r.) i zarządzania aplikacjami klienta (17,6% CAGR do 2018 r.) do czego może się przyczynić szersze wykorzystanie rozwiązań w chmurze. Istotny powinien być również segment outsourcingu kadr IT, który jest coraz intensywniej wykorzystywany również przez klientów publicznych.

Oprócz inwestycji z zakresu IT, duża część środków ma być rozdysponowana na realizację z takich obszarów zainteresowania Grupy Qumak, jak ekspozycje multimedialne i rozwiązania technologiczne w infrastrukturze transportowej. Rynek zaawansowanych technologii multimedialnych w Polsce w którym działa spółka zależna MAE jest bardzo perspektywiczny i przewiduje się, że będzie rozwijał się bardzo dynamicznie.

Wysokie tempo wzrostu w sektorze determinowane jest głównie zewnętrznymi źródłami finansowania inwestycji w ramach programów strukturalnych Unii Europejskiej.

W ramach polityki spójności na lata 2014-20 UE zaplanowała wielomiliardowy budżet na szeroko pojętą innowacyjność, R&D, edukację. Projekt przewiduje 0,4 mld zł dotacji w obszarze kultury, w tym budowę ekspozycji multimedialnych w nowo powstających i działających muzeach.

Z kolei z programu Infrastruktura i Środowisko na transport miejski ma trafić 2,3 mld euro, na inteligentne systemy transportowe zaś – 120 mln euro.

Jednocześnie 450 mln euro z POIiŚ zostanie przeznaczonych na wsparcie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym. Co oznacza najprawdopodobniej większą liczbę projektów z zakresu technologii budynkowych, a Qumak jest jedną z najbardziej doświadczonych polskich firm w tym zakresie. Jednocześnie rozwój OZE będzie wiązał się z zapotrzebowaniem na instalacje bilansujące, w tym tzw. magazyny energii, które należą do oferty produktowej Grupy Qumak (Star ITS).

Do najważniejszych czynników kształtujących otoczenie rynkowe Grupy należy zaliczyć sytuację makroekonomiczną w Polsce. Według prognoz NBP dynamika polskiego PKB będzie się utrzymywać w 2017 r. na poziomie około 3,5 proc. W grudniu 2016 roku notowano po raz pierwszy od dwóch lat inflację. Sytuacja ta może powodować presję na wynagrodzenia i możliwy scenariusz zmiany polityki monetarnej NBP Według zapowiedzi Rady Polityki Pieniężnej, ewentualnych podwyżek stopy referencyjnej można spodziewać się jednak najwcześniej na początku 2018 roku.

W efekcie koszt finansowania dłużnego jest wciąż wyjątkowo niski, co powinno się przełożyć na wyższą skłonność przedsiębiorstw do inwestowania. Dla Grupy Qumak będzie to bezpośrednio oznaczało potencjalnie wyższy popyt na jej usługi. Jednocześnie niskie pozostaną koszty pozyskania kapitału dłużnego, czyli podstawowej formy finansowania Spółki.

Mimo niepewności na rynkach międzynarodowych spowodowanej wciąż nieustabilizowaną sytuacją ekonomiczno-polityczną, ekonomiści przewidują, że krajowe przedsiębiorstwa będą osiągać dobre wyniki finansowe i poprawią swoją sytuację płynnościową.

Czynniki wewnętrzne

Przyjęcie strategii Grupy Kapitałowej 2017-2020

Zasadniczym celem Zarządu na najbliższe kwartały będzie sprawna realizacja, przyjętej na początku 2017 r., nowej 4-letniej strategii. Jej głównymi filarami są: innowacyjne produkty i usługi własne, rozwój outsourcingu, doskonalenie organizacyjne oraz ekspansja zagraniczna.

Zgodnie ze strategią spółka chce dynamicznie zwiększać rentowność, tak aby finalnie na poziomie operacyjnym osiągnąć co najmniej 20 mln zł EBIT w 2020 r. Będzie to możliwe między innymi dzięki intensywnej komercjalizacji opracowanych już produktów, takich jak symulator pojazdów szynowych czy magazyny energii, przy

jednoczesnym wzbogacaniu portfolio o nowe innowacyjne produkty i usługi. Docelowo Spółka chce wypracowywać jedną piątą marży z tego segmentu działalności.

Ważnym elementem strategii jest również osiągnięcie większej ekspozycji na rynek komercyjny. Pod koniec horyzontu strategicznego Grupa Qumak zakłada modelową strukturę sprzedaży z 60-procentowym udziałem rynku niepublicznego.

Istotnym celem Zarządu jest również globalizacja sprzedaży wybranych usług i produktów, a także zbudowanie obecności na rynkach poza Polską w możliwie niskokosztowym modelu ekspansji. Docelowo jedna piąta wypracowywanych przychodów ma pochodzić z zagranicy.

Niezbędnym w ocenie Zarządu warunkiem osiągnięcia zakładanych w strategii efektów jest realizacja programu inwestycyjnego pozwalającego podnosić konkurencyjność oferty i stale uzupełniać ją o innowacyjne produkty i usługi. W założeniach strategicznych poziom inwestycji prorozwojowych określono na około 6-7 mln zł. bez uwzględnienia środków z dotacji unijnych. Inwestycje mają być poczynione między innymi w takich obszarach jak symulatory, cyberbezpieczeństwo, czy outsourcing.

Przebieg sporu w sprawie realizacji projektu, budowy i wdrożenia informatycznego systemu osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK)

Omawiając czynniki, jakie mogą mieć wpływ na sytuację finansową Spółki należy zaliczyć ryzyko związane z sytuacją wokół projektu ISOK. Spółka w dniu 29 sierpnia 2013 r. zawarła Umowę ze Skarbem Państwa – Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej oraz Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowym Instytutem Badawczym, której przedmiotem był projekt, budowa i wdrożenie informatycznego systemu osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK) oraz świadczenie usługi gwarancyjnej po wdrożeniu tego systemu przez okres 5 lat. W czerwcu 2016 r. zamawiający wysłał pismo z informacją o odstąpieniu od realizacji V – ostatniego – etapu zlecenia.

Od tego czasu Spółka pozostaje w sporze z Zamawiającym, uznając pismo za bezpodstawne.

Przebieg sporu został omówiony szczegółowo w punkcie 8 niniejszego Sprawozdania.

Obecnie strony prowadzą rozmowy w celu ugodowego zakończenia sporu.

Pozostałe czynniki zidentyfikowane w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok, mogące mieć negatywny wpływ na działalność Grupy w przyszłości

Czynniki negatywnymi ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym Grupy za okres I-XII 2016 roku są:

1. Wysoka strata netto w roku obrotowym za okres I-XII 2016 r. w wysokości 41,61 mln PLN
2. Wystąpienie wysokiej straty skumulowanej w skonsolidowanym bilansie sporządzonym na dzień 31.12.2016 w wysokości 30,9 mln PLN
3. Ujemne przepływy z działalności operacyjnej za okres I-XII 2016 r. o wartości 38,4 mln PLN.
4. Nadwyżka zobowiązań krótkoterminowych nad aktywami obrotowymi o 5,02 mln PLN
5. Spadek przychodów ze sprzedaży za okres I-XII 2016 w stosunku do I-XII 2015 wyniósł ok. 40,1%
6. ryzyko nieprzedłużenia finansowania zewnętrznego.

Grupa finansuje swoją bieżącą działalność wykorzystując faktoring odwrotny w wysokości 20 mln PLN oraz linie kredytowe wielocelowe w wysokości 25 mln PLN. Okresy renegowania w/w umów kredytowych i faktoringowych przypada na maj 2017 r. Konsekwencją braku dostatecznego finansowania może być spadek przychodów ze sprzedaży.

Sytuacja w jakiej znalazła się Grupa w 2016 roku jest w ocenie Zarządu sytuacją przejściową i wynika z zawiązania rezerw oraz odpisów, o charakterze memoriałowym. Rezerwy i odpisy zostały szczegółowo opisane w punkcie 6 niniejszego sprawozdania.

Jednocześnie zanotowano znaczny spadek przychodów ze sprzedaży w 2016 r. w stosunku do 2015 r. (-40,1%). Spowodowane jest to głównie niskim poziomem inwestycji na rynku publicznym przez ograniczenie rozdysponowywania środków z kolejnej perspektywy unijnej, a w konsekwencji znaczne skurczenie się rynku

publicznego, który w przeszłości odpowiadał za znaczną część przychodów Spółki.

Według stanu na dzień 19.04.2017 r. portfel zamówień Spółki wynosi 276,7 mln zł z czego 218,9 mln zł przypada na 2017 rok. Grupa prowadzi zintensyfikowane działania handlowe, zmierzające do pozyskania kontraktów, widoczne jest również lekkie ożywienie w obszarze projektów dofinansowywanych ze środków unijnych, co w połączeniu z dużą skutecznością pozyskiwania zleceń daje potencjał do wzrostu portfela zamówień.

Spółka pozyskuje przychody z realizacji kontraktów w obszarach IT, inteligentnej infrastruktury oraz outsourcingu usług IT. Przychody generowane są w dużej mierze w ramach realizacji jednorazowych kontraktów mających charakter projektowy. Niemniej jednak część przychodów jest osiągana na względnie stałym poziomie w cyklach miesięcznych, zagwarantowanych umowami z klientami (outsourcing usług IT – professional services oraz usługi serwisowe). Obecnie przychody z tej działalności stanowią ponad 11% przychodów w portfelu zamówień. Zgodnie z oczekiwaniami Zarządu przepływy wygenerowane na realizowanych projektach, również te o charakterze abonamentowym wpłyną pozytywnie na strukturę należności i zobowiązań oraz przyniosą trwałą stabilizację przepływów gotówkowych.

Zarząd podjął działania naprawcze oraz optymalizacyjne w zakresie kosztów działalności. Między innymi przeprowadzono optymalizację struktury zatrudnienia, poprzez dostosowanie liczby pracowników do ilości i zakresu realizowanych projektów oraz wykorzystanie części zasobów w modelu outsourcingowym.. Spodziewane efekty redukcji kosztów powinny być widoczne już w drugim kwartale 2017 r. Zarząd obecnie przeprowadza analizę w celu podjęcia kolejnego etapu optymalizacji struktury kosztów spółki, tak aby osiągnąć efekt założony w strategii Spółki.

Obecnie Spółka, stwierdzając potrzeby finansowania bieżącej działalności, podjęła kroki w celu zabezpieczenia zapotrzebowania na kapitał obrotowy. Umożliwi on dalszy rozwój i realizację strategii, w tym pozyskiwanie nowych kontraktów również tych dofinansowywanych z funduszy unijnych. Spółka zamierza przeprowadzić emisję obligacji zwykłych do kwoty 30 mln zł (doszło do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia na dzień 19.05.2017r. obejmującego swoim porządkiem obrad wyrażenie zgody na emisję przez walne zgromadzenie). Jednocześnie Spółka podejmuje kroki celem podwyższenia kapitału do 30 mln zł poprzez emisję akcji. Pozyskane w ten sposób środki posłużą do wykupienia wyemitowanych wcześniej obligacji zwykłych, a tym samym poprawienia struktury kapitału.

Zarząd optymistycznie ocenia działalność Spółki w perspektywie 2017 roku oraz ma przekonanie o skuteczności podjętych działań naprawczych, co w ocenie Zarządu Spółki daje podstawę do stwierdzenia, że sytuacja Spółki będzie ulegać stopniowej poprawie.

15. Opis podstawowych ryzyk i zagrożeń

Spółka narażona jest na ryzyka finansowe oraz ryzyka rynkowe związane z działalnością operacyjną.

Ryzyka finansowe

Spółka jest narażona na ryzyka związane przede wszystkim z instrumentami finansowymi emitowanymi i posiadanymi w ramach działalności operacyjnej i finansowej. Głównymi czynnikami ryzyka są ryzyko kredytowe i ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe.

Spółka zarządza ryzykiem finansowym głównie poprzez bieżące i stałe monitorowanie aktywów i zobowiązań finansowych. Spółka nie stosuje żadnych form rachunkowości zabezpieczeń.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Spółka poniesie straty finansowe. Spółka stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy.

Więcej informacji na temat ryzyka kredytowego przedstawiono w nocie 25 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2016.

Ryzyko kursowe

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym ryzyko kursowe obejmowało ryzyko związane z istnieniem sald należności i zobowiązań handlowych wyrażonych w walutach obcych, co zostało szczegółowo omówione w nocie 25 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2016.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia trudności w spełnieniu przez Spółkę obowiązków związanych z jej zobowiązaniami finansowymi.

Zarządzanie płynnością przez Spółkę polega na zapewnianiu, w możliwie najwyższym stopniu płynności wystarczającej do regulowania wymaganych zobowiązań, zarówno w normalnej jak i kryzysowej sytuacji, bez narażenia na niedopuszczalne straty lub podważenie reputacji Spółki.

Spółka zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału, wykorzystując oferty usług bankowych (linie kredytowe, faktoring), monitorując planowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz dopasowując profile wymagalności aktywów i zobowiązań finansowych.

W kontekście zwiększonego zapotrzebowania na finansowanie dużych projektów i zaangażowanie gotówkowe w już prowadzone projekty, może wystąpić ryzyko utraty płynności oraz zagrożenie w terminowym regulowaniu jej zobowiązań.

Obecnie Spółka stwierdzając potrzeby uzyskania zewnętrznego finansowania bieżącej działalności, podjęła kroki w celu zabezpieczenia zapotrzebowania na kapitał obrotowy. Spółka zamierza w tym celu przeprowadzić emisję obligacji do kwoty 30 mln zł. Więcej szczegółów na ten temat podano w punkcie 14 niniejszego Sprawozdania.

Więcej informacji na temat ryzyka płynności przedstawiono w nocie 25 skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy 2016.

Ryzyko związane z umowami finansowania zewnętrznego

Spółka finansuje swoją bieżącą działalność wykorzystując oferty usług bankowych (linie kredytowe, faktoring). W 2016 roku Spółka finansowała swoją działalność z kapitału własnego, wpływami z bieżącej działalności, zobowiązań wobec dostawców, zaliczek, linii faktoringowych w wysokości 20.000 tys. zł oraz linii kredytowej w wysokości 25.000 tys. zł. Umowy te mają zbliżający się okres na który zostały zawarte (opisano w punkcie 17 niniejszego sprawozdania). W maju 2017 przypada termin aneksowania ww. umów.

Ryzyka rynkowe

Ryzyko związane z uzależnieniem od dostawców

Spółka dominująca związana jest umowami partnerskimi z wieloma firmami informatycznymi. Firmy te, w większości przypadków, oferują rozwiązania zbliżone do siebie zarówno pod względem funkcjonalnym jak i jakościowym oraz cenowym. Spółka współpracuje także z wieloma krajowymi dystrybutorami produktów informatycznych. Dzięki temu większość oferowanych przez Grupę rozwiązań może być konstruowana w oparciu o alternatywne produkty pochodzące od różnych dostawców.

Ryzyko związane z sezonowością przychodów

Rynek teleinformatyczny charakteryzuje się dużą sezonowością sprzedaży, objawiającą się tym, że duża część przychodów ze sprzedaży generowana jest w czwartym kwartale roku. Od kilku lat Grupa usiłuje tak zorganizować realizację kontraktów, aby dodatnie wyniki finansowe były odnotowywane w każdym kwartale roku obrotowego.

Ryzyko związane z procesem pozyskiwania nowych kontraktów

Działalność Grupy charakteryzuje się tym, że znacząca część zamówień, stanowiących źródła przychodu Grupy, jest rozstrzygana w formie przetargów, z czego duża część w formie przetargów publicznych. Nie ma pewności, że spółki Grupy stale będą pozyskiwać nowe zamówienia, których realizacja zapewni osiągnięcie satysfakcjonującego poziomu przychodów. Wystąpienie takich okoliczności może negatywnie wpłynąć na działalność i sytuację finansową Grupy, osiągnięte przez nią wyniki finansowe oraz perspektywy rozwoju.

Jednocześnie Grupa w przyjętej strategii na lata 2017-2020 stawia sobie za cel zmianę struktury przychodów w kierunku pozyskiwania większości przychodów z rynku komercyjnego.

Ryzyko związane z realizowanymi kontraktami

Grupa Qumak realizuje w ramach swojej działalności projekty na rzecz podmiotów szeroko pojętego sektora publicznego (samorządy lokalne, instytucje publiczne). Działalność Grupy charakteryzuje się tym, że znacząca część zamówień, stanowiących źródła przychodu Grupy, jest rozstrzygana w formie przetargów, z czego duża część w formie przetargów publicznych. Część tych projektów jest dofinansowywana z funduszy Unii Europejskiej, co powoduje konieczność terminowego ich przeprowadzenia i rozliczenia. Z uwagi na złożoność projektów istnieje ryzyko niewywiązania się z obowiązków ciężących na Spółce na skutek czynników zewnętrznych, leżących poza kontrolą Spółki.

Właściwe działanie systemu informatycznego jest jednym z podstawowych warunków prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Spółka tworząc i dostarczając klientom takie rozwiązania informatyczne, ponoszą ryzyko popełnienia błędu, który może mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstwa klienta, co może skutkować poniesieniem przez klienta znacznych szkód. Wystąpienie takich okoliczności rodzi ryzyko podniesienia przeciwko spółkom Grupy roszczeń odszkodowawczych. Spółki dokładają wszelkich starań aby wykonać ciężące na niej zobowiązania kontraktowe.

Ryzyko związane ze zmianami technologicznymi w branży i rozwojem nowych produktów

Sektor informatyczny charakteryzuje się szybkim rozwojem rozwiązań i technologii, w związku z czym cykl życia produktu jest na tym rynku stosunkowo krótki. Dlatego też sukces Spółek Grupy jest uzależniony w głównej mierze od umiejętności zastosowania w oferowanych przez nią produktach i usługach, najnowszych rozwiązań technologicznych. Aby utrzymać konkurencyjną pozycję na rynku, wymagane jest prowadzenie prac rozwojowych i inwestowanie w nowe produkty. Istnieje ryzyko pojawienia się na rynku nowych rozwiązań, które spowodują, że produkty i usługi oferowane przez Grupę staną się nieatrakcyjne i nie zapewnią wpływów spodziewanych na etapie ich tworzenia i rozwoju. Nie ma także pewności, czy nowe rozwiązania, nad których stworzeniem lub rozwojem obecnie lub w przyszłości będzie pracowała Grupa, osiągną oczekiwane parametry technologiczne oraz zostaną pozytywnie przyjęte przez potencjalnych odbiorców, co skutkowałoby utratą planowanych przychodów. Wystąpienie którejkolwiek z tych okoliczności może mieć negatywny wpływ na działalność oraz sytuację finansową, osiągnięte przez nią wyniki finansowe oraz perspektywy rozwoju. Aby zminimalizować ryzyko Grupa stale podnosi kwalifikacje swoich pracowników.

Ryzyko związane z nasileniem konkurencji na rynku krajowym

Istotny wpływ na działalność Grupy ma nasilająca się konkurencja zarówno ze strony polskich, jak i zagranicznych przedsiębiorstw informatycznych, szczególnie w przypadku ubiegania się o realizację dużych i prestiżowych kontraktów. Konsolidacja dużych firm informatycznych na polskim rynku oraz korzystanie przez coraz większą liczbę instytucji z własnych specjalistów, może wpływać na konkurencyjność Grupy względem innych podmiotów, co w konsekwencji może rzutować na jej działalność i wyniki finansowe. Systematycznie rośnie też rola konkurencji ze strony największych firm zagranicznych, dysponujących szybszym dostępem do najnowszych rozwiązań technologicznych. Nie ma pewności, że rosnąca konkurencja nie wpłynie w niedalekiej przyszłości w negatywny sposób na działalność lub sytuację finansową.

Ryzyko zmiany przepisów prawnych

Częste nowelizacje, niespójność oraz brak jednolitej interpretacji przepisów prawa, pociągają za sobą ryzyko związane z otoczeniem prawnym, w jakim Spółka prowadzi działalność. Szczególnie częstym zmianom ulegają przepisy oraz interpretacje przepisów podatkowych. Zarówno praktyka organów skarbowych, jak i orzecznictwo sądowe w tej dziedzinie nie są jednolite. W przypadku przyjęcia przez organy podatkowe odmiennej interpretacji przepisów podatkowych, Spółki mogą liczyć się z negatywnymi konsekwencjami, wpływającymi na działalność, sytuację finansową i osiągnięte wyniki finansowe. Dział prawny ma obowiązek śledzić zmiany w prawie i informować Zarząd o nowelizacjach, które mogą wpłynąć na działalność firmy.

Ryzyko związane z sytuacją makroekonomiczną i polityczną Polski

Rozwój usług oferowanych przez Spółki Grupy jest ściśle skorelowany z ogólną sytuacją gospodarczą Polski. Na wyniki finansowe największy wpływ może mieć tempo wzrostu PKB, wielkość zamówień publicznych na rozwiązania informatyczne, poziom inwestycji w przedsiębiorstwach, poziom inflacji, koszty pracy, obciążenia podatkowe, poziom kursów walut obcych względem złotego. Istnieje ryzyko, że spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego, spadek poziomu inwestycji w przedsiębiorstwach, spadek poziomu zamówień publicznych czy wzrost inflacji mogą mieć negatywny wpływ na działalność oraz sytuację finansową Spółki, jak również na osiągnięte przez nią wyniki finansowe.

Ryzyko braku odpowiednich kompetencji wewnątrz organizacji

Działalność Spółek Grupy oraz jej perspektywy rozwoju są w dużej mierze oparte na wiedzy, doświadczeniu i kompetencjach pracowników realizujących projekty informatyczne. Jest to szczególnie istotne dla kontraktów opartych na budowie oraz integracji wielowarstwowych i rozproszonych systemów informatycznych realizowanych w ramach linii Software Development. Brak odpowiednich kompetencji z tego zakresu oraz niewytworzenie ich w stopniu wystarczającym wewnątrz organizacji może negatywnie wpłynąć na realizację przekrojowych i skomplikowanych technologicznie kontraktów, co z kolei może mieć negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową, wyniki lub perspektywy rozwoju Grupy. Jednocześnie pozyskanie tego typu kompetencji na zewnątrz może być utrudnione ze względu na specyficzne wymagania klientów, dużą konkurencję o na rynku oraz presję na wzrost wynagrodzeń przez wartościowych pracowników.

16. Informacje o istotnych transakcjach zawartych pomiędzy podmiotami powiązаныmi

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są zawierane na warunkach rynkowych.

Qumak S.A. nie jest zależna od innego podmiotu nadrzędnego. Aktualna struktura akcjonariatu Spółki dominującej została przedstawiona w punkcie 10 *Informacje o akcjach i akcjonariacie* niniejszego Sprawozdania.

Qumak S.A. jako podmiot dominujący Grupy w okresie 01.01 – 31.12.2016 r. posiadał trzy podmioty zależne : STAR ITS Sp. z o.o. , SKYLAR Sp. z o.o. oraz MAE Multimedia Art & Education Sp z o.o.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w nocie nr 29 *Sprawozdania finansowego Qumak za 2016 rok*.

Wynagrodzenia członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki dominującej są wskazane w punkcie 28 niniejszego Sprawozdania.

17. Informacja o umowach dotyczących kredytów i pożyczek zaciągniętych i wypowiedzianych w danym roku oraz o pożyczkach udzielonych w danym roku obrotowym

Poniżej opisano umowy kredytowe oraz pożyczki zawarte przez Spółkę dominującą w latach ubiegłych i kontynuowane/ rozwiązywane w omawianym okresie.

Umowa kredytowa zawarta z BNP Paribas Polska S.A. (Umowa wielocelowej linii kredytowej z dnia 13 października 2010 r.)

Limit kredytowy ustalono do maksymalnej wysokości 15.000.000 zł.

Okres kredytowania: do dnia 22 października 2025 r.

Oprocentowanie: WIBOR/LIBOR 3M plus marża banku.

Zabezpieczeniem kredytu jest weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, przelew wierzytelności istniejących i przyszłych z kontraktów Spółki o wartości nie mniejszej niż 5.000.000,00 zł kwartalnie oraz przejęcie ustalonej kwoty na zabezpieczenie.

25 listopada 2016 r. doszło do zawarcia aneksu w wyniku którego obniżono kwotę limitu kredytowego do 15 mln zł oraz określono wskazany wyżej okres kredytowania oraz termin dostępności kredytu do dnia 31 maja 2017 r.

Pozostałe warunki Umowy nie odbiegają od standardów rynkowych stosowanych w umowach tego typu.

Umowa o limit wierzytelności z Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna z dnia 28 maja 2014 r

Limit wierzytelności ustalono do maksymalnej wysokości 10.000.000 zł

Okres wykorzystania limitu upływa 30 maja 2018 r.

Dzień ostatecznej spłaty limitu: 30 maja 2025 r.

Zabezpieczeniem limitu jest pełnomocnictwo do rachunku bieżącego i innych rachunków Spółki w Banku oraz kaucja środków pieniężnych złożona przez Spółkę na rachunku banku w wysokości min. 20% kwoty Gwarancji gdy termin wystawianej gwarancji w ramach niniejszego limitu jest dłuższy niż 60 miesięcy (w przypadku gdy termin gwarancji jest krótszy, kaucja nie jest wymagana). Ponadto, Spółka złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty aktualnego zadłużenia wraz z odsetkami i innymi kosztami jednakże do kwoty nie większej niż 45.000.000 zł w zakresie wszelkich należności wynikających z transakcji zrealizowanych na podstawie Umowy.

W dniu 1 lipca zawarto Aneks do Umowy o limit wierzytelności, zmieniający warunki Umowy o limit wierzytelności zawartej z Bankiem w dniu 25 kwietnia 2008 roku, zmienił okres wykorzystania limitu na dzień 30 maja 2018 r. a dzień jego ostatecznej spłaty na 30 maja 2025 r.

Umowa faktoringu odwrotnego z Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna z dnia 28 maja 2014 r

Przyznany limit faktoringu: 20.000.000 zł

Oprocentowanie: Marża banku dodawana do stawki bazowej 1M (odpowiednio WIBOR/ EURIBOR/ LIBOR zależnie od kwoty faktury) naliczana dla uzgodnionego wydłużonego terminu płatności – 1,25 pp.

Zabezpieczeniem limitu jest pełnomocnictwo do rachunku bieżącego i innych rachunków Spółki w Banku oraz kaucja środków pieniężnych złożona przez Spółkę na rachunku banku w wysokości min. 20% kwoty Gwarancji gdy termin wystawianej gwarancji w ramach niniejszego limitu jest dłuższy niż 60 miesięcy (w przypadku gdy termin gwarancji jest krótszy, kaucja nie jest wymagana). Ponadto, Spółka złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty aktualnego zadłużenia wraz z odsetkami i innymi kosztami jednakże do kwoty nie większej niż 45.000.000 zł w zakresie wszelkich należności wynikających z transakcji zrealizowanych na podstawie Umowy.

W dniu 1 lipca 2016 r. doszło do zawarcia aneksu do umowy o limit wierzytelności z Raiffeisen Bank Polska Spółka Akcyjna (Bank). Zmianie uległ okres obowiązywania umowy. Zmieniono okres obowiązywania tejże umowy, określony jako termin składania faktur, ustalając go na dzień 30.05.2017 r., a termin wykorzystania limitu – 29.09.2017 r.

Umowa faktoringu odwrotnego z BNP Paribas Factor Sp. z o.o. z dnia 30 czerwca 2014 r. rozwiązana w dniu 25 listopada 2016 r.

Przyznany limit 20.000.000 zł

Oprocentowanie: WIBOR 1M + 1,3 pp, oraz prowizja z tytułu przyjęcia należności do finansowania

Zabezpieczenie: weksel własny in blanco oraz ustanowienie nieodwołalnego pełnomocnictwa do rachunku bankowego Spółki.

Umowa została rozwiązana za porozumieniem stron w dniu 25 listopada 2016 r.

Umowy pożyczki od dostawców

W 2016 roku zawarto kolejne umowy promocyjnej pożyczki na sfinansowanie zakupów sprzętu i oprogramowania od dostawców. Stan pożyczek na koniec 2016 roku wynosił 9.239 tys. zł. Szczegółowe informacje na temat pożyczek od dostawców znajdują się w jednostkowym sprawozdaniu finansowym za 2015 rok w Nocie nr 19 Pożyczki i zobowiązania z tytułu faktoringu.

Spółka Qumak S.A. nie udzielała pożyczek w danym roku obrotowym. Transakcje cashpool między podmiotami w Grupie Kapitałowej zostały opisane w nocie 27 Sprawozdania finansowego *Transakcje z podmiotami powiązаныmi*.

18. Informacje o poręczeniach i gwarancjach udzielonych i otrzymanych w roku obrotowym przez spółki Grupy

Grupa w ramach prowadzonej działalności jest zobligowana zapisami niektórych kontraktów do składania bankowych lub ubezpieczeniowych gwarancji przetargowych, gwarancji dobrego wykonania robót, gwarancji usunięcia wad i usterek w formie zabezpieczenia.

Zestawienie aktywnych gwarancji zaprezentowano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w nocie nr 29 *Zobowiązania i aktywa warunkowe*.

19. Informacja o powiązaniach organizacyjnych Spółki dominującej z innymi podmiotami oraz głównych inwestycjach kapitałowych Spółki

Jednostka dominująca posiadała akcje zakupione na rynku regulowanym- Giełdzie Papierów Wartościowych.

Informacje na temat posiadanych instrumentów finansowych oraz sposobu ich prezentacji w Sprawozdaniu finansowym wskazano w punkcie 5 niniejszego Sprawozdania *Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe wraz z komentarzem Zarządu*.

20. Postępowania sądowe w zakresie zobowiązań i należności Spółki

Obecnie toczą się przed sądem, organem arbitrażowym lub organem administracji państwowej postępowania w których spółka dominująca Qumak S.A. jest stroną (wg. stanu na dzień 31.12.2016) o łącznej wartości:

- w zakresie zobowiązań: 4.336,6 tys. zł

- w zakresie należności: 46.966,8 tys. zł

Informacje dotyczące największych postępowań w zakresie zobowiązań i należności Qumak S.A.

Postępowania sądowe z powództwa ESRI Polska Sp. z o.o. o zapłatę wynagrodzenia

- powód: Esri Polska Sp. z o.o.
- pozwany: Qumak S.A.
- Data złożenia pozwu: 25 sierpień 2016 r.
- Wartość przedmiotu sporu: 2.483 tys. zł
- Sąd Okręgowy w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy
- Sygnatura akt: XVI GC 892/16

Dnia 22 grudnia 2016 r. Sąd wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania na zgodny wniosek stron. Strony postanowiły o podjęciu próby polubownego rozwiązania przedmiotu sporu. Aktualnie ma miejsce wymiana propozycji ugodowych.

Postępowania sądowe przeciwko IMGW i KZGW o zapłatę wynagrodzenia

- Powód: Qumak S.A.
- Pozwany: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy oraz Skarb Państwa - Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
- Data złożenia pozwu: 11 października 2016 r.
- Wartość przedmiotu sporu: 29 591,7 tys. zł
- Sąd Okręgowy w Warszawie, XXVI Wydział Gospodarczy

Qumak zawarł z Pozwanymi w dniu 29 sierpnia 2013 r. Umowę, której przedmiotem było wdrożenie Systemu ISOK. Zakres wdrożenia obejmował sporządzenie dokumentacji projektowej, dostarczenie sprzętu oraz wykonanie i wdrożenie Systemu ISOK. Prace w ramach Umowy zostały podzielone na 5 Etapów.

Pozwani odebrali od Qumak Etapy od 1 do 4 Umowy. Odbiór Etapu 4 Umowy zakończył się 14 grudnia 2015 r. Qumak przystąpił do wykonywania Etapu 5 Umowy.

W dniu 28 czerwca 2016 r. Pozwani niespodziewanie doręczyli Qumak pismo zatytułowane "oświadczenie o odstąpieniu od Umowy". Podstawą złożenia oświadczenia wskazaną przez Pozwanych w jego treści była zwłoka Qumak w wykonywaniu Umowy.

Z uwagi na wcześniejsze odroczenie terminu wykonania Umowy do 30 września 2016 r. oraz gotowość do rozpoczęcia procedur odbiorowych Systemu ISOK Qumak nie uznał przedmiotowego oświadczenia za skuteczne i wezwał Pozwanych do odbioru przedmiotu świadczenia, tj. wykonanego Systemu ISOK. Pozwani odmówili przystąpienia do procedur odbiorowych oraz podjęli nieudaną próbę udzielenia zamówienia z wolnej ręki na dokończenie wykonywania Umowy innemu podmiotowi.

Qumak wszczął procedurę złożenia do depozytu sądowego wykonanego Systemu ISOK.

W dniu 11 października 2016 r. Spółka złożyła w Sądzie Okręgowym w Warszawie pozew o zapłatę na podstawie art. 639 k.c. przez IMGW i KZGW na rzecz Spółki kwoty 29.591,7 tys. zł wraz z odsetkami ustawowymi, z tytułu wynagrodzenia za wykonanie Systemu ISOK.

Obecnie trwają negocjacje stronami mające doprowadzić do ugodowego zakończenia sporu.

Wobec pozostałych Spółek Grupy kapitałowej nie toczą się żadne postępowania sądowe.

21. Emisja akcji i wykorzystanie wpływów z emisji

W 2016 roku Spółki z Grupy kapitałowej nie przeprowadziły emisji akcji, a struktura kapitałów własnych nie uległa zmianie.

22. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi a prognozami wyników

Grupa w 2016 roku nie przedstawiła prognoz wyników finansowych, zarówno w ujęciu jednostkowym jak i skonsolidowanym.

23. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

W prezentowanym okresie Spółka dominująca finansowała swoją działalność z kapitału własnego, wpływami z bieżącej działalności, zobowiązań wobec dostawców, zaliczek, linii faktoringowych w wysokości 20.000 tys. zł oraz linii kredytowej w wysokości 25.000 tys. zł.

Zarządzanie kapitałem w Grupie ma na celu zachowanie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planów, przy jednoczesnym zabezpieczeniu właściwej struktury finansowania.

Zgodnie z praktyką Spółki zarządzanie kapitałem oraz analiza zadłużenia monitorowana jest i dokonywana na podstawie następujących wskaźników:

- wskaźnik zadłużenia ogólnego
- wskaźnik zadłużenia oprocentowanego do aktywów
- wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym
- wskaźnik zadłużenia kapitału własnego

Tabela: Wskaźniki struktury finansowania Grupy Kapitałowej Qumak S.A.

	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015
wskaźnik zadłużenia ogólnego	0,93	0,82
wskaźnik zadłużenia oprocentowanego do aktywów	0,11	0,03
wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	0,38	1,30
wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	1,72	0,17

Analiza zadłużenia została dokonana w oparciu o niżej zaprezentowane wskaźniki:

wskaźnik zadłużenia ogólnego – zobowiązania i rezerwy na zobowiązania ogółem / aktywa ogółem,

wskaźnik zadłużenia oprocentowanego do aktywów – zadłużenie oprocentowane / aktywa ogółem,

wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym – kapitał własny / aktywa trwałe,

wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – zadłużenie oprocentowane / kapitał własny

W 2016 roku zanotowano wzrost wskaźników zadłużenia. Zobowiązania długoterminowe Grupy utrzymały się na poziomie porównywalnym do roku ubiegłego, głównie za sprawą rezerw na koszty serwisów gwarancyjnych, jednocześnie zanotowano spadek aktywów (głównie należności handlowych oraz aktywa z tytułu niezakończonych umów, co bezpośrednio wynika ze spadku sprzedaży i kontraktów w trakcie realizacji otwartych na koniec roku).

Na znaczne obniżenie wskaźnika pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym ma wpływ obniżenie kapitału własnego w związku z uwzględnieniem w nim strat z lat ubiegłych. Podobnie jak w przypadku wskaźnika zadłużenia kapitału własnego, należy przy tym zwrócić uwagę iż zadłużenie długoterminowe spółki nie uległo zasadniczemu wzrostowi, a w zobowiązaniach krótkoterminowych uwzględniono nierozliczony i niewymagalny faktoring.

24. Ocena możliwości zamierzeń inwestycyjnych w tym inwestycji kapitałowych

Grupa nie przewiduje w najbliższym czasie realizowania większych inwestycji.

25. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem

W 2016 roku nie nastąpiły inne zmiany w podstawowych zasadach zarządzania w Spółce.

26. Informacje o umowach o świadczenie usług członków organów administracyjnych, zarządzających i nadzorczych Spółki, określających świadczenia wypłacane w chwili rozwiązania stosunku pracy

Członkowie Zarządu Spółki dominującej są zatrudnieni w Spółce na podstawie umów o pracę.

W przypadku rozwiązania umowy o pracę z członkiem Zarządu w trakcie kadencji, na którą został powołany, przysługują mu odszkodowania i świadczenia wynikające z Kodeksu Pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli przyczyną odwołania członka Zarządu są okoliczności od niego niezależne, przysługuje mu wypłata odszkodowania w wysokości 9-krotnego wynagrodzenia miesięcznego. Ponadto na mocy postanowień umów o pracę członkowie Zarządu w czasie obowiązywania umów o pracę bez uzyskania pisemnej zgody Rady Nadzorczej Spółki nie mogą prowadzić działalności konkurencyjnej wobec Spółki, posiadać udziałów, akcji lub w inny sposób uczestniczyć w przedsiębiorstwach konkurencyjnych (z wyjątkiem uczestniczenia w ofertach publicznych, pod warunkiem nie przekroczenia zaangażowania kapitałowego na poziomie 5%), ani też pełnić w nich funkcji w organach zarządzających, nadzorczych lub kontrolnych oraz działać w charakterze pełnomocnika na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną. Ograniczenia powyższe nie dotyczą usług i funkcji sprawowanych w spółkach stowarzyszonych i zależnych Spółki jak też posiadania udziałów i akcji w takich spółkach.

Na podstawie umów o zakazie konkurencji członkowie Zarządu zobowiązani są do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Spółki w okresie 12 miesięcy od daty wygaśnięcia lub rozwiązania zawartych przez nich umów o pracę. Przez cały czas trwania klauzuli konkurencyjności Spółka jest zobowiązana do wypłacania na rzecz byłego członka Zarządu odszkodowania w wysokości 50% lub 75% miesięcznego wynagrodzenia podstawowego. Spółka ma prawo wypowiedzieć umowę o zakazie konkurencji w przypadku ustania przyczyn uzasadniających przedmiotowy zakaz konkurencji.

Członkowie Zarządu są zatrudnieni na czas nieokreślony.

Brak jest umów o świadczenie usług zawartych pomiędzy członkami Rady Nadzorczej Spółki a Qumak S.A.

27. Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści osób zarządzających i nadzorujących

Polityka wynagrodzeń członków Zarządu jest oparta o funkcjonujące w Spółce praktyki, wewnętrzne regulaminy wynagradzania oraz premiowania, a także benchmarki rynkowe.

Podstawową regulacją wewnętrzną w zakresie polityki wynagrodzeń jest Regulamin Wynagradzania zgodnie z którym pracownikom Spółki przysługuje:

- wynagrodzenie zasadnicze
- dodatki za prace (np. dyżury, prace w godzinach nocnych)
- premia uznaniowa.

Ustalając wynagrodzenia członków organów oraz kluczowych menedżerów, Spółka bierze pod uwagę ich kompetencje i doświadczenie, a także możliwości finansowe Spółki i benchmark rynkowy.

Wynagrodzenia premiowe są powiązane z celami strategicznymi, z uwzględnieniem długa i krótkoterminowych celów, rozumianych jako zysk netto Spółki/ Grupy oraz wskaźnik płynności bieżącej.

W ocenie Zarządu funkcjonujący system wynagrodzeń zapewnia Spółce długoterminowy wzrost wartości dla akcjonariuszy i stabilność funkcjonowania.

W ciągu ostatniego roku nie nastąpiły istotne zmiany w polityce wynagrodzeń obowiązującej w Spółce. Jednocześnie Spółka jest w trakcie opracowywania założeń do systemu zarządzania przez cele, zgodne z przyjętą strategią na lata 2017-2020, co pozwoli na lepszą realizację celów strategii poprzez zorientowanie celów polityki wynagrodzeń na efekty działań zapewniając jednocześnie wynagradzanie za osiągnięte efekty biznesowe, w sprawiedliwy i transparentny sposób.

W 2016 roku Spółka wypłaciła członkom Zarządu łącznie 3.175 tys. zł brutto wynagrodzenia z tytułu umów o pracę z członkami Zarządu oraz umów o zakazie konkurencji. Złożyły się na to: wynagrodzenie podstawowe, odprawy i odszkodowania, korzyści z tytułu przysługujących członkom Zarządu pozafinansowym składnikom wynagrodzenia (opieka medyczna, ryczałt samochodowy, polisa OC, dofinansowanie zajęć rekreacyjnych). Powyższa kwota nie uwzględnia wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w spółkach zależnych.

Poszczególni członkowie Zarządu otrzymali wynagrodzenie za pracę świadczoną przez nich z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie w wysokości określonej w tabeli poniżej.

Zarząd	Wartość wynagrodzeń 2016 w tys. zł			
	Z tytułu pełnienia funkcji w Spółce (stałe)	Zmienne składniki (odprawy/odszkodowania)	Pozafinansowe składniki wynagrodzenia	Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w spółkach zależnych
Paweł Jaguś *	189	945	1	-
Jacek Suchenek	540	-	6	34
Wojciech Strusiński	480	-	1	24
Tomasz Laudy**	420	-	0,8	
Marek Tiahnybok***	514,8	76	0,9	17,6

* zatrudniony w spółce do 31 marca 2016 oraz z tytułu zakazu konkurencji

**pełni funkcję od czerwca 2016

*** zatrudniony do 22 listopada 2016

W 2016 roku Spółka wypłaciła członkom Rady Nadzorczej łącznie 398 tys. zł brutto. Poszczególni członkowie Rady Nadzorczej otrzymali wynagrodzenie z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej Spółki w wysokości określonej w tabeli poniżej.

Rada Nadzorcza	Wartość wynagrodzeń 2016 w tys. zł	
	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji	Pozafinansowe składniki wynagrodzenia
Monika Hałupczak	38	0,3
Wojciech Włodarczyk	73	0,7
Wojciech Napiórkowski	73	0,7
Gwidon Skonieczny	90,7	0,7
Piotr Woźniak	73	0,7
Aleksandra Górską	46	0,4

28. Zestawienie stanu posiadania akcji Spółki przez osoby zarządzające i nadzorujące Spółkę

Stan posiadania akcji Spółki przez Zarząd na dzień 31.12.2016 prezentuje poniższe zestawienie:

Zarząd	Stan na dzień 31.12.2016		Stan na dzień 31.12.2015	
	Ilość akcji w szt.	Wartość nominalna akcji w zł	Ilość akcji w szt.	Wartość nominalna akcji w zł
Jacek Suchenek	200	200,00	200	200,00

Wg stanu na dzień 31.12.2016 r. żaden z pozostałych członków Zarządu nie posiadał akcji Spółki.

Rada Nadzorcza	Stan na dzień 31.12.2016		Stan na dzień 31.12.2015	
	Ilość akcji w szt.	Wartość nominalna akcji w zł	Ilość akcji w szt.	Wartość nominalna akcji w zł
Wojciech Włodarczyk	1.721	1.721,00	1.721	1.721,00

Wg stanu na dzień 31.12.2016 r. żaden z pozostałych członków Rady Nadzorczej nie posiadał akcji Spółki.

29. Informacje o umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Zarządowi Spółki nie są znane żadne umowy w wyniku których miałyby w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

30. Informacja o programach akcji pracowniczych

W omawianym okresie sprawozdawczym w Spółce nie funkcjonowały żadne programy motywacyjne czy premie oparte na kapitale Spółki.

31. Informacja o ograniczeniach dotyczących przenoszenia prawa własności akcji oraz o wszelkich ograniczeniach w zakresie wykonywania prawa głosu przypadających na akcje

W prezentowanym okresie nie istniały żadne ograniczenia w zbywalności akcji Qumak S.A. Nie istniały także żadne ograniczenia w zakresie wykonywania prawa głosu z tych akcji.

Na dzień sporządzenia sprawozdania nie istnieją żadne ograniczenia w zakresie wykonywania prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

32. Wskazanie posiadaczy papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne

Spółka dominująca nie emitowała papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne.

33. Umowy z podmiotem uprawnionym do badań sprawozdań finansowych i informacja o wynagrodzeniach

Rok 2016

W dniu 30 maja 2016 roku Rada Nadzorcza – organ uprawniony na podstawie Statutu Spółki – po zapoznaniu się z rekomendacją Komitetu Audytu, wybrała PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. (PwC), z siedzibą w Warszawie, Al. Armii Ludowej 14, jako biegłego rewidenta przeprowadzającego przegląd sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Qumak za I półrocze roku obrotowego 2016 roku oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych, jednostkowego oraz skonsolidowanego, za rok obrotowy 2016.

PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem ewidencyjnym 144.

Umowa z ww. audytorem na okres przeprowadzenia wskazanych wyżej przeglądów oraz badań została zawarta w dniu 5 lipca 2016 r. Zgodnie z umową za wykonanie tych usług audytor otrzyma wynagrodzenie w wysokości 77 tys. zł netto (przegląd śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) oraz w wysokości 98 tys. zł netto (badanie sprawozdań finansowych za 2016 rok) oraz 20 tys. zł netto za weryfikację poprawności migracji danych w systemach spółki.

Ponadto w 2016 roku PwC otrzymała wynagrodzenie za dokonanie analizy konstrukcji sprawozdania finansowego Spółki sporządzonego zgodnie z MSSF za rok 2015 pod kątem zgodności z MSSF za co otrzymała wynagrodzenie w kwocie 27 tys. zł netto.

PwC audytowała sprawozdania finansowe Spółki w poprzednim roku obrotowym. Umowa z ww. audytorem na okres przeprowadzenia przeglądu oraz badania sprawozdań finansowych za rok 2015 została zawarta w dniu 27 lipca 2015 r. Zgodnie z umową za wykonanie tych usług audytor otrzymał wynagrodzenie w wysokości 50 tys. zł netto (przegląd śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) oraz w wysokości 60 tys. zł netto (badanie sprawozdań finansowych za 2015 rok).

PwC świadczyła również w 2015 roku usługi doradcze w zakresie przeglądu realizacji projektów długoterminowych oraz analizy projektów Spółki a także usługi szkoleniowe, za co otrzymała wynagrodzenie w wysokości łącznie 330 tys. zł netto.

PwC nie audytowała sprawozdań finansowych Spółki w latach poprzednich.

34. Polityka sponsoringowa i odpowiedzialność społeczna Spółki.

W 2013 roku Spółka opracowała dokument określający swoją politykę sponsoringową w ramach strategii biznesowej na lata 2013-2016. Określa on szczegółowo zasady angażowania się firmy w różnorodne akcje. W obrębie wsparcia udzielanego przez Spółkę zarekomendowano: inicjatywy edukacyjne np. akcje wspierające

uzdolnioną młodzież, wyrównujące szanse społeczne dzieci i młodzieży, wspierające innowacyjność technologiczną. Za szczególnie ważny obszar zaangażowania uznano współpracę na linii biznes-edukacja, bowiem pozyskanie współpracy wyższych uczelni pozwoli uzyskać dostęp do potencjalnych pracowników, stworzy również szansę rozwoju młodych naukowców i transferu nowoczesnych technologii. W kwestiach sponsoringu charytatywnego zarekomendowano współpracę z organizacjami o ugruntowanej pozycji, cieszącymi się dobrą marką i zaufaniem społecznym. Mowa o fundacjach, stowarzyszeniach organizacjach pożytku publicznego.

Zaangażowanie społeczne jest konsekwencją celów strategicznych Spółki, dlatego od wielu lat wspiera charytatywnie różne instytucje czy osoby prywatne. Angażuje w swoje działania pracowników, aby budować świadomość odpowiedzialności za wyrównywanie szans wśród lokalnych społeczności. W 2016 roku pracownicy wszystkich lokalizacji wzięli udział w akcji charytatywnej „Szlachetna Paczka”, promującej pomoc najbardziej potrzebującym, mającym szansę odwrócić swój los. Spółka stara się również łączyć wydarzenia charytatywne z edukacją, dotyczącą zdrowego trybu życia, m.in. sponsorując udział pracowników w biegach charytatywnych. Od lat Spółka jest przyjacielem i opiekunem Domu Małego Dziecka w Krakowie angażując się w pomoc finansową i wsparcie przez jej pracowników. Spółka widzi przyszłość w wolontariacie opartym na działaniach edukacyjnych w szkołach, kreatywności i innowacyjności przy poszukiwaniu rozwiązań technicznych czy prowadzeniu zajęć z twórczego rozwiązywania problemów na pograniczu techniki i społeczeństwa w partnerstwie np. z wybranymi instytucjami, organizacjami.

35. Opis polityki różnorodności – wyjaśnienie o niestosowaniu

Zarówno w Spółce dominującej jak i w Grupie nie funkcjonuje sformalizowana polityka różnorodności w odniesieniu do władz Spółki oraz jej kluczowych menedżerów. Dobierając osoby mające pełnić funkcje w Zarządzie, Radzie Nadzorczej oraz kluczowych menedżerów, bierze pod uwagę przede wszystkim ich kompetencje, wiedzę i doświadczenie oraz znajomość branży w której działa Spółka. Ma to na celu jak najlepsze dopasowanie tych osób do potrzeb Spółki oraz najbardziej efektywne spełnianie zadań przed nimi stawianych.

36. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

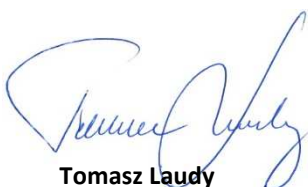
Qumak S.A., jednostka dominująca, w 2016 roku przyjęła do stosowania oraz stosowała zasady ładu korporacyjnego zawarte w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” wprowadzonym Uchwałą Nr 26/1413/2015 Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z dnia 13 października 2015 r. Tekst zbioru tych zasad dostępny jest na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych S.A. www.corp-gov.gpw.pl.

W dniu 4 stycznia 2016 roku, na podstawie par. 29 ust. 3 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Spółka Qumak S.A. przekazała raport stanu stosowania zasad szczegółowych zawartych w zbiorze „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”, który dostępny jest na stronie <http://www.qumak.pl/relacje-inwestorskie/spolka/dokumenty-i-lad-korporacyjny/>.

Spółka zamieszcza także na swojej stronie internetowej, informację na temat stanu stosowania zasad i rekomendacji zawartych w „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” pod linkiem <http://www.qumak.pl/relacje-inwestorskie/spolka/dokumenty-i-lad-korporacyjny/>.

Oświadczenie o stosowaniu przez Spółkę dominującą zasad ładu korporacyjnego w 2016 roku stanowi odrębny załącznik do Raportu Roczny Qumak S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.

Warszawa, 28 kwietnia 2017 roku

Tomasz Laudy

Prezes Zarządu

Wojciech Strusiński

Wiceprezes Zarządu

Włodzimierz Kawecki

Wiceprezes Zarządu